

**VYSOKÁ ŠKOLA EVROPSKÝCH A REGIONÁLNÍCH
STUDIÍ, Z. Ú., ČESKÉ BUDĚJOVICE**

BAKALÁŘSKÁ PRÁCE

**DROGOVÁ KRIMINALITA A JEJÍ PŘÍČINY
V ČESKÉ REPUBLICE SE ZAMĚŘENÍM NA
STŘEDOČESKÝ KRAJ**

Autor práce: Nikola Loučková

Studijní obor: Bezpečnostně právní činnost ve veřejné správě

Forma studia: Prezenční

Vedoucí práce: doc. JUDr. Roman Svatoš, Ph.D.

Katedra: Katedra právních oborů a bezpečnostních studií

2017

Prohlašuji, že jsem bakalářskou práci vypracovala samostatně, na základě vlastních zjištění a s použitím odborné literatury a materiálů uvedených v této práci.

Souhlasím, aby práce byla uložena v knihovně Vysoké školy evropských a regionálních studií v Českých Budějovicích a zpřístupněna v souladu s § 47b zákona č. 111/1998 Sb. v platném znění.

.....

Děkuji vedoucímu bakalářské práce doc. JUDr. Romanu Svatošovi, Ph.D., za cenné rady, připomínky a metodické vedení práce.

ABSTRAKT

LOUČKOVÁ, N. Drogová kriminalita a její příčiny v České republice se zaměřením na Středočeský kraj, bakalářská práce. Příbram: Vysoká škola evropských a regionálních studií, 2017. 61 stran. Vedoucí práce doc. JUDr. Roman Svatoš, Ph.D,

Klíčová slova: drogy, kriminalita, právní úprava, historie

Bakalářská práce je zaměřena na drogovou problematiku a její příčiny v České republice se zaměřením na Středočeský kraj. V práci jsou formulovány základní pojmy z oblasti drog a drogové problematiky. Dále je proveden menší náhled do historie drogové problematiky, rozbor skutkových podstat jednotlivých trestných činů, které jsou spojeny právě s drogovou problematikou. Analýza rozsahu poté pomocí grafů a tabulky porovnává drogovou kriminalitu na území České republiky a Středočeského kraje. Praktická část je doplněna o rozhovory, které mají za úkol zjistit účinnější řešení v drogové problematice. V poslední řadě jsou popsána navržená opatření, která vyplývají jak z grafů, získaných informací, rozhovorů, tak i z odborné literatury.

ABSTRACT

LOUČKOVÁ, N. *Drug Crime and Its Causes in the Czech Republic with a Focus on Central Bohemian Region* : Bachelor thesis : Příbram : The College of European and Regional Studies, 2017. 61 pages. Supervisor : doc. JUDr. Roman Svatoš, Ph.D,

Key words: drugs, criminality, legislation, history

The bachelor thesis is focused on the drug problem and its causes in the Czech Republic focusing on the Central Bohemian Region. In the thesis is formulated the basic concepts of drugs and drug problems. It is also made smaller insight into the history of drug problems, the analysis of the facts of individual crimes that are associated just with drug problems. Analysis of the range after using graphs and tables comparing drug-related crime in the Czech Republic and Central Bohemian Region. The practical part is supplemented by interviews, which are designed to identify effective solutions to the drug problem. Finally, they described the proposed measures resulting from both graphs, retrieved information, the interviews, and from the literature.

Obsah

Úvod.....	8
1 Cíl a metodika bakalářské práce	10
2 Obecná charakteristika drogové kriminality	12
2.1 Vymezení základních pojmů	12
2.2 Členění drog	13
2.2.1 Alkoholová toxikomanie.....	13
2.2.2 Nealkoholová toxikomanie	15
3 Historie drogové kriminality	22
3.1 Období od 17. století do 19. století	22
3.2 Následky druhé světové války.....	23
3.3 Období 1945 – 1989	23
4 Právní úprava drogové problematiky	26
4.1 Vymezení problematiky v zákoně	26
4.2 Rozbor jednotlivých TČ	26
5 Typologie pachatelů	31
5.1 Rozdělení typologií pachatelů	32
5.1.1 Biologické aspekty pachatelů.....	32
5.1.2 Psychologické aspekty pachatelů.....	33
5.1.3 Sociologické aspekty pachatelů	33
5.2 Přeměna člověka v pachatele či drogově závislého	33
5.2.1 Vývoj závislosti u drogově závislých	34
6 Výsledky analýzy rozsahu drogové kriminality v ČR a Středočeském kraji.....	36
6.1 Vývoj drogové kriminality v letech 2008 - 2016	37
6.2 Zjištěné a objasněné trestné činy	39
6.3 Index zatíženosti obyvatelstva.....	41
7 Výsledky analýzy řízených rozhovorů.....	42
7.1 Rozhovor č. 1	42

7.2	Rozhovor č. 2	45
7.3	Rozhovor č. 3	48
7.4	Shrnutí	51
8	Navržená opatření	51
	Závěr	52
	Seznam použitých zdrojů	55
	Seznam zkratk	58
	Seznam tabulek a grafů	59
	Přílohy	60

Úvod

V dnešním světě a v současné době je drogová kriminalita jedno z hlavních témat, které se opakovaně a neustále řeší. Nemusíme mít s drogami nic společného, a přesto, i když třeba i nepřímo, se to týká nás všech. S kriminalitou, která je páčána v souvislosti s drogami (ať už se jedná o alkoholovou toxikomanií nebo nealkoholovou toxikomanií) se setkáváme v médiích, v běžném životě, někteří i osobně.

Kriminalita je pro společnost dysfunkční a společensky škodlivý jev narušující harmonický vývoj společnosti. Narušuje základní pravidla společenského řádu a lidského soužití. Působí společnosti i státu materiální i imateriální škody, obětem fyzické, psychické a společenské škody. Vyvolává ve společnosti strach, nejistotu a nedůvěru. Na druhé straně lze vidět i určitý pozitivní přínos kriminality pro společnost: potlačování kriminality vede k posilování solidarity majority společnosti a většímu respektu ke společenským normám, může být podnětem k sociálním změnám, je zde i určitý ekonomický přínos (rozvoj tzv. bezpečnostního průmyslu, pojišťovnictví, bezpečnostních služeb) apod.¹

Celá práce bude zkoumat problematiku drog, rozdělení drog, historii drog a kriminalitu s tímto problémem spojenou v celé České republice s tím, že hlavním zaměřením bude na Středočeský kraj, to znamená, porovnání České republiky a poukázání na to, jaké činy převládají ve Středočeském kraji.

Kriminální chování uživatele drog je výrazným společenským problémem všude na světě. Často bývá tato problematika redukována pouze na trestnou činnost "čistě" drogovou (tedy výrobu, obstarání, držení, poskytnutí drogy, obchod s drogami a podobně) a zapomíná se, že drogy (a to i ty legální) mají značný podíl i na jiných druzích kriminality.²

¹ *Pojem a charakteristika, inovace SEBS a ASEBS* [online]. 2016 [cit. 2017-01-19]. Dostupné z WWW:<<http://www.fsps.muni.cz/inovace-SEBS-ASEBS/elearning/kriminologie/charakteristika>>.

² *Kriminalita s drogami spojená. Neberte drogy ani je nezačínajte brát* [online]. 2011 [cit. 2017-01-20]. Dostupné z WWW:< <http://drogy1.webnode.cz/kriminalita-s-drogami-spojena/>>.

Přesnou definici toho, co drogy neboli návykové látky podle zákona znamenají, je vymezeno v § 130 zákona č. 40/2009 Sb., trestní zákoník (dále jen „Trestní zákoník“ nebo „TZ“).

1 Cíl a metodika bakalářské práce

Hlavním cílem bakalářské práce je zjistit a objasnit příčiny vzniku drogové kriminality a zjistit, které osoby spjaté s drogovou kriminalitou se nejčastěji drogových trestných činů dopouští (tzn. typologie pachatelů). Prvním vedlejším cílem je zjistit, zda existují disproporce v četnosti a složení drogových trestných činů v ČR v porovnání se Středočeským krajem. Druhým vedlejším cílem je zjistit názory policistů na možnosti účinnějšího řešení drogové problematiky a posledním vedlejším cílem je navrhnout možná opatření, která by mohla přispět ke zlepšení drogové situace v ČR.

Pro splnění cílů práce budou použity metody jako obsahová analýza studovaných literárních zdrojů, analýza právních předpisů týkající se zkoumané problematiky, historická komparace, komparace statistických dat drogové kriminality ČR versus ve Středočeském kraji. K získání dat budou použity techniky studium odborné literatury a řízené rozhovory se zaměstnanci Policie ČR.

Práce je rozdělena na celkem osm kapitol. První kapitola se týká, jak již bylo zmíněno toho, jaký je cíl celé práce a metodika.

Další kapitola patří samotným návykovým látkám (drogám), vysvětlení pojmu, rozdělení podle škodlivosti a návykovosti, popsání účinků jednotlivých drog a poukázání na to, které drogy si pachatelé nejčastěji vybírají.

Následující kapitola podhalí historický vývoj drog, který spadá až do doby minimálně několik tisíc let před Kristem a končí kolem roku 2000. Kapitola je dále rozdělena na rozmezí několika století.

Na historický vývoj bude navazovat i kapitola čtvrtá, která nás z historie zavede až do současnosti a bude popisovat trestné činy, které jsou v současné době právně postižitelné a tedy i vymezené v trestním zákoně. Na které naváže rozbor skutkových podstat jednotlivých TČ týkajících se právě drogové problematiky.

Teoretickou část završí kapitola nesoucí název typologie pachatelů, kde je rozdělení pachatelů podle tří aspektů, tabulka s rozdělením pachatelů podle trestných činů z loňského roku a aspekty, které mohou zapříčinit přeměnu z normálního běžného člověka v pachatele či drogově závislého.

Kapitola výsledky analýzy rozsahu drogové kriminality v České republice a Středočeském kraji znázorňuje pomocí grafů vývoj vybraných trestných činů v rozmezí let 2008-2016 a počet zjištěných a objasněných trestných činů za rok 2016. Dále navazuje index zatíženosti obyvatelstva jednotlivými trestnými činy z TZ, který je spočítán jak pro celou Českou republiku, tak i pro Střední Čechy.

Další kapitola, která též spadá do praktické části, udává informace, které jsou zjištěny pomocí tří vedených rozhovorů. Z toho dva s příslušníky Policie ČR a jeden s příslušníkem Městské Policie Příbram. Ti všichni byli dotazováni na otázky týkající se drogových závislostí, nejčastěji vyskytované drogy, tak i preventivních opatření či zpřísnění trestů a další.

Poslední částí jsou navržená opatření. Tím se rozumí v první řadě objasnění pojmů prevence primární, sekundární a terciární, sociální, situační, prevence viktimmnosti. Dále pak samotná opatření, která vyplývají jak z všeobecných informací o tomto druhu kriminality, tak i z rozhovorů a nastudované odborné literatury.

2 Obecná charakteristika drogové kriminality

Tato kapitola je zaměřena na základní informace a stručnou základní charakteristiku, která se týká drogové kriminality, vymezení základních pojmů a dělení drogové kriminality.

2.1 Vymezení základních pojmů

Návyková látka je alkohol, omamné látky, psychotropní látky a ostatní látky způsobivé nepříznivě ovlivnit psychiku člověka, jeho ovládací nebo rozpoznávací schopnosti nebo sociální chování.³

Alkohol je lihovina, víno, pivo a jiný nápoj, pokud obsahuje více než 0,5 objemového procenta alkoholu.⁴

Droga je jakákoli látka, která je-li vpravena do živého organismu, může pozměnit jednu nebo více jeho funkcí.⁵

Euforie – stav, který velmi často nastává po užití drogy, tzn. pocit štěstí, uvolnění nebo radosti.

Flashback – stav, který nemusí nastat hned po požití určité drogy, ale někdy k němu dochází zpětně za několik měsíců nebo například až během jednoho roku.

Prekurzor je chemická látka sloužící na výrobu omamných a psychotropních látek nebo přítomná při jejich výrobě.⁶

Drogová závislost je psychický a někdy také fyzický stav vyplývající ze vzájemného působení mezi živým organismem a drogou, charakterizovaný změnami chování a jinými reakcemi, které vždy zahrnují nutkání brát drogu stále nebo pravidelně pro její psychické účinky.⁷

³ SVATOŠ, R. *Kriminologie*. Plzeň : Aleš Čeněk, s. r. o., 2012, s. 202.

⁴ SVATOŠ, R. *Kriminologie*. Plzeň : Aleš Čeněk, s. r. o., 2012, s. 202.

⁵ SVATOŠ, R. *Kriminologie*. Plzeň : Aleš Čeněk, s. r. o., 2012, s. 202.

⁶ HOLCR, K. a kol. *Kriminologie*. 1. Vyd. Praha: Leges, 2008, s. 308.

⁷ SVATOŠ, R. *Kriminologie*. Plzeň : Aleš Čeněk, s. r. o., 2012, s. 202.

Fyzická závislost je stav organismu vzniklý zpravidla dlouhodobým a častým podáváním drogy. Je to stav chronické otravy organismu.⁸

Psychická závislost je duševní stav vzniklý podáváním drogy a projevuje se různým stupněm potřeby drogu aplikovat.⁹

Tolerance je schopnost "umění" organismu snést určité cizí látky.

Úzus drog znamená upotřebení drog jako léku.¹⁰

Misúzus je užívání léků ve větším množství, než je předepsáno nebo než je třeba.

Abúzus je nadměrné užívání nebo zneužívání drog. Abúzus může být nárazový, ale spíše dochází k problému dlouhodobému.

Abstinenční syndrom je vzdání se věci (závislosti), nejvíce k němu dochází právě v souvislosti s drogami (alkoholová i nealkoholová toxikomanie).

Narkoman je člověk, kterému droga způsobuje tělesné, společenské, ale i psychické problémy. Mnoho lidí místo termínu narkoman používá raději výraz závislý, problémový nebo dlouhodobý uživatel.

2.2 Členění drog

Nejdůležitější a zároveň jediné členění drog je na alkoholovou toxikomanií a nealkoholovou toxikomanií. Pojem toxikomanie je totožný jako pojem drogová závislost nebo narkomanie.

2.2.1 Alkoholová toxikomanie

Alkoholová toxikomanie je toxikomanie, týkající se alkoholu neboli závislosti na alkoholu, která je u nás v České republice poměrně rozšířená a díky tomu Česká republika obsazuje jedny z prvních příček v roční spotřebě alkoholu na jednoho obyvatele. Alkohol je v naší zemi drogou legální.

⁸ SVATOŠ, R. *KRIMINOLOGIE ve světle nového trestního zákoníku*. České Budějovice: Vysoká škola evropských a regionálních studií, o. p. s., 2010, s. 128.

⁹ SVATOŠ, R. *KRIMINOLOGIE ve světle nového trestního zákoníku*. České Budějovice: Vysoká škola evropských a regionálních studií, o. p. s., 2010, s. 128.

¹⁰ SVATOŠ, R. *Kriminologie*. Plzeň : Aleš Čeněk, s. r. o., 2012, s. 202

Rozdělení do skupin, podle kterých dělíme osoby, které požívají alkohol:

- Alfa – nevede k progresi (totéž jako vzestup, postup, šíření, růst), může přivodit společenské problémy.
- Beta – projevují se somatická poškození, ale nejde o závislost.
- Gama – skládá se ze tří fází:
 - Počáteční – jedinec zjistí, že mu pití přináší úlev a začíná pít systematicky,
 - Varovná - jedinec pozoruje, že se bez alkoholu nemůže obejít,
 - Rozhodná – jedinec ztrácí kontrolu a je alkoholem ovládnut.
- Delta – stabilní hladina alkoholu v krvi, projevy intoxikace nebývají časté (tzv. románský, vinařský typ).
- Epsilon – provázející duševní choroby jako epilepsii, schizofrenii (tzv. kvartální pití).¹¹

¹¹ SVATOŠ, R. *Kriminologie*. Plzeň : Aleš Čeněk, s. r. o., 2012, s. 203.

Tabulka č. 1: Pocity a chování jedince po požití alkoholu a při určité hladině alkoholu v krvi

Hladina alkoholu	Pocit	Chování
0,4 ‰	Pocit uvolnění	Možné riziko úrazů
0,6 ‰	Změny nálad (zhoršený úsudek, veselost, úzkost)	Schopnost rozhodování je lehce ovlivněna (zhoršena)
0,8 ‰	Určitá euforie, pocity tepla	Ztráta zábrán, horší postřehy, vyšší riziko úrazů, snížený práh bolesti, zhoršené sebeovládání
1,2 ‰	Mnohomluvnost, nepříjemnost, určitý pocit podrážděnosti	Nekontrolovatelnost svého jednání
1,5 ‰	Přihlouplost, zmatenost	Agrese, konfliktnost
2,0 ‰	Velmi výrazná opilost	Dvojité vidění, poruchy paměti, obtížná řeč, unavenost
3,0 ‰	-	Spánek, ale může nastat i bezvědomí
4,0 ‰ a více	-	Bezvědomí, může nastat i smrt

2.2.2 Nealkoholová toxikomanie

Nealkoholovou toxikomanií (drogy) dělíme podle různých kritérií, ale nejzákladnější a nejčastěji používané je podle Nedvědové podle míry rizikovosti ve vztahu k možnému vzniku závislosti a s ním spojených zdravotních (fyzických a duševních) problémech na tak zvané drogy "měkké" a "tvrdé". V příloze č. 2 pak lze najít několik zajímavých výpovědí drogově závislých, drogových poradců a kamarádů drogově závislých.

Pojmem "**měkké drogy**" se označují takové drogy, které jsou společností, ale i odborníky považovány za drogy bezpečnější. Nehrozí u nich tak vysoké riziko závislosti. S tím pak souvisí i chování jedinců, kteří drogy užívají, nedostávají se tak snadno do problémů a nedochází k páchání další trestné činnosti, například krádeže. Do této skupiny patří například LSD, marihuana, extáze.

"**Tvrdé drogy**" jsou takové drogy, které jsou vysoce škodlivé a také velmi návykové. U některé drogy stačí 1- 2 požití a člověk se stává pomalu závislým. Drogy z této skupiny se většinou podávají nitrožilně a patří sem například heroin, kokain, pervitin.

Dalším kritériem pro rozdělení drog může být dělení podle typu závislosti:

1) NARKOTIKA

Narkotika jsou látky, které tiší bolest a mohou člověka uspat. Všechny drogy této skupiny jsou silně návykové, působí hlavně na centrální nervový systém. Odvykání je dost dlouhé a projevují se těžké abstinenční příznaky. Do této skupiny drog patří jak přírodní, tak syntetické opiáty:

Opium – přírodní látka, která se získává ze šťávy z nařízlých nezralých makovic.

Morfin – je možné ho získat synteticky, ale i přírodní cestou, využívá se v medicíně jako prostředek proti bolesti, účinek nastává zhruba do 20 minut, intoxikace je snadná, smrtelná dávka je kolem 100-140 mg u dospělého člověka.

Heroin – je zřejmě nejtvrdší a také nejnebezpečnější drogou, získává se chemickou úpravou (acetylací) z morfinu, aplikuje se převážně nitrožilně, dále pak šňupáním, vdechováním par nebo injekcí do svalu, závislost vzniká již po 10 aplikacích, účinek nastupuje téměř okamžitě, intoxikace je jistá, může však způsobit i smrt, užívání heroinu vede k totálnímu rozpadu osobnosti, odvykání je velmi náročné, ale možné, užívání heroinu je spojeno s rizikem infekčních chorob, včetně viru HIV pomocí infikovaných injekčních jehel.¹²

¹² NEDVĚDOVÁ, M. *PŘIJÍMACÍ ZKOUŠKY NA VYSOKÉ ŠKOLY na policejní akademii*. Nakladatelství Fragment, s. r. o., 2009, s. 55-56.

2) STIMULANTY

Psychostimulancia jsou skupinou látek se silným budivým efektem na CNS a celý organismus. Nejznámější stimulans – kofein – je obsažen v kávě a čaji. Nelegální psychostimulancia jsou zastoupena amfetaminy.¹³

Pervitin – poprvé byl vyroben pro vojenské účely v Číně, vyrábí se z efedrinu, má povzbuzující účinky, odstraňuje únavu. Smrtelná dávka je 30-500 mg. Při užívání pervitinu vzniká psychická závislost, takže při odvykání se projevují silné abstinenční příznaky (především velmi těžké deprese a sklony k sebevraždě). Aplikuje se nitrožilně nebo se šnupe (sniffing). Pervitin je silně návykový a patří mezi tvrdé drogy. V České republice je velmi oblíbený, dokonce je považován za typickou českou drogu.¹⁴

Kokain – je bílá krystalická látka, jedná se o alkaloid získávaný z listů jihoamerického keře Koky pravé (na výrobu 1 kg kokainu je třeba zhruba 100-170 kg lístků). Zneužívá se jednak kokain ve své téměř přírodní podobě a jednak jeho syntetický derivát – crack, který je velmi populární v USA. Kokain se distribuuje převážně ve formě bílého prášku, aplikuje se inhalací nebo také injekčně. Kokain je jako typicky tvrdá droga vysoce návykový. Smrtelná dávka je kolem 1 g, ale pokud se vytvoří silný návyk, organismus snese dávku i kolem 5 g. Účinek po aplikaci nastává zhruba do 30 minut.¹⁵

Fenmetrazin – slangově fermetrák, metrák, fěrák, ferdík, ferda má formu tablet nebo bílého prášku, je užíván orálně nebo injekčně. Účinky trvající 2 – 4 hodiny zahrnují silnou euforii, stimulaci, nespavost, sníženou pozornost a podrážděnost. Uživatelé si na drogu vytvářejí toleranci, je zde nebezpečí fyzické a silné psychické závislosti a vzniku schizofrenních psychóz.¹⁶

¹³ *Drogová poradna* [online]. 2009 [cit. 2017-01-20].

Dostupné z WWW:<<http://www.drogovaporadna.cz/stimulacni-drogy.html>>.

¹⁴ NEDVĚDOVÁ, M. *PŘIJÍMACÍ ZKOUŠKY NA VYSOKÉ ŠKOLY na policejní akademii*. Nakladatelství Fragment, s. r. o., 2009, s. 56.

¹⁵ NEDVĚDOVÁ, M. *PŘIJÍMACÍ ZKOUŠKY NA VYSOKÉ ŠKOLY na policejní akademii*. Nakladatelství Fragment, s. r. o., 2009, s. 54.

¹⁶ Fenmetrazin. O drogách [online]. 2017 [cit. 2017-01-20].

Dostupné z WWW:< <http://www.drogy-about.estranky.cz/clanky/stimulanty/fenmetrazin.html>>.

Extáze – MDMA, derivát amfetaminu. Jde o syntetickou látku, která byla patentována jako lék na hubnutí. Původně však byla vyráběna v USA jako lék, používaný v psychoterapii. Dnes patří mezi nejrozšířenější drogu užívanou mladými lidmi a její užívání je spojeno s určitým typem společenské zábavy, s určitým stylem a druhem hudby vyznačujícím se sugestivním, neustále se opakujícím rytmem (styl techno, house). Uživatelé extáze ji pokládají za příjemnou a bezpečnou drogu, na niž nevzniká závislost a kterou lze mít dlouhodobě pod kontrolou. Dávají jí přednost před alkoholem, protože jim po ní není špatně. Odmítají heroin a pervitin jako drogy, které vedou k závislosti. Tvrdí, že se chtějí jen bavit, ale nejsou tzv. feťáci. Užívá se perorálně ve formě tablet nebo kapslí. Uživatel většinou intenzivně tančí, někdy až do naprostého vyčerpání. Po perorálním užití dochází zhruba po půlhodinovém intervalu k pocitům tělesného tepla, štěstí a blaha, prohlubování vzájemného porozumění, empatie, solidarity a radosti.¹⁷

3) KONOPI

Látky kanabisového typu jsou získávány z rostliny *Cannabis sativa*. Doklady o jejím pěstování jsou staré více než pět tisíc let. Tato rostlina obsahuje v horních listech keřů a v květech značné množství kanabinoidů, z nichž nejvýznamější je THC (tetrahydrocannabinol), který způsobuje většinu psychoaktivních účinků charakteristických právě pro konopí. Produkty konopí, které je dnes pěstováno prakticky všude, jsou marihuana a hašiš. Kanabisové preparáty mohou vyvolat psychickou závislost. Pro dosažení silnějšího efektu bývají užívány společně s alkoholem a jinými psychoaktivními látkami. Požadovaný účinek závisí na mnoha okolnostech – včetně okolního prostředí a stavu uživatele. Za příznivých podmínek vyvolává pocity relaxace, pohody a rozjařenosti, spojené s euforizací a tendencí ke smíchu, který je vyvolán i nepatrnými podněty. Nastupuje i změna vnímání času, zostření barev, chuti i hudby. Při skupinovém užívání je jedním z charakteristických projevů skupiny její hlučnost. Jsou-li podmínky nepříznivé, způsobuje droga rychlý tok emocí až pomatené představy, nastupují pocity otupělosti až netečnosti.¹⁸

Marihuana – vzniká smíšením usušených a rozmělněných listů a vrchní rostlinné okvětní části konopí – odtud slangový výraz "tráva". Marihuana se kouří buď

¹⁷ PETR, P., KALOVÁ, H., CHMĚLAŘOVÁ, V., ZDRAŽILOVÁ, A. *Prolegomena k farmakologii drogových závislostí*. České Budějovice, Vysoká škola evropských a regionálních studií, 2007. s. 48.

¹⁸ PETR, P., KALOVÁ, H., CHMĚLAŘOVÁ, V., ZDRAŽILOVÁ, A. *Prolegomena k farmakologii drogových závislostí*. České Budějovice, Vysoká škola evropských a regionálních studií, 2007. s. 45.

samostatně anebo smíšeně s tabákem v ručně balených cigaretách. Může být také přidávána do nápojů, cukrovinek a pečiva. Všeobecně je zařazována do skupiny drog s akceptovatelným rizikem vzniku závislosti. Po roce 1989 se kouření marihuany značně rozšířilo a stalo se módní záležitostí. Dnes je již vcelku běžným jevem na různých společenských akcích.¹⁹

Marihuana není ale pouze zneužívána jako droga, ale naopak jak potvrzuje současná věda je používána i v medicíně jako prostředek k léčení. Pomáhá například při degenerativních onemocněních nervů (což je například Parkinsonova choroba nebo roztroušená skleróza).

Dále má sloužit k léčbě rakoviny, srdečních chorob, Alzheimerovy nemoci a chronické bolesti.²⁰

Konzumace konopí v případech, kdy používáno jako léčivo, zpomaluje projevy choroby a tlumí rozvinuté příznaky.

Americký Národní institut zdraví (NIH) na svém webu zveřejnil výsledky výzkumu skupiny čínských vědců. Ti přišli na to, že syntetický kanabinoid WIN55,212-2 dokáže potlačit růst rakovinných buněk.²¹

Studie zveřejněná v odborném časopise *Journal of Alzheimers Disease* zjistila, že dva hlavní kanabinoidy obsažené v rostlinách konopí – THC a CBD – mohou úspěšně potlačovat příznaky demence. Tento výzkum dává novou naději pacientům s demencí.²²

Mezi českým národem se marihuaně často přezdívá: majoránka, marijánka, márinka, marjánka, maruška, mařena, mařenka.²³

¹⁹ PETR, P., KALOVÁ, H., CHMĚLAŘOVÁ, V., ZDRAŽILOVÁ, A. *Prolegomena k farmakologii drogových závislostí*. České Budějovice, Vysoká škola evropských a regionálních studií, 2007. s. 46.

²⁰ MARTIN, A. Smoke signals. *Sorribnes*. 2013, s. 2.

²¹ *Kanabinoidy brání růstu rakovinných buněk* [online]. Copyright legal publishing, s. r. o., 2017 [cit. 2017-01-22]. Dostupné z WWW: <<http://www.magazin-legalizace.cz/cs/articles/detail/2418-vyber-deseti-nejdulezitejsich-konopnych-studii-za-rok-2016?rubricId=4>>.

²² *THC a CBD pomáhají při léčbě demence* [online]. Copyright legal publishing, s. r. o., 2017 [cit. 2017-01-22]. Dostupné z WWW: <<http://www.magazin-legalizace.cz/cs/articles/detail/2418-vyber-deseti-nejdulezitejsich-konopnych-studii-za-rok-2016?rubricId=4>>.

²³ LAUNER, A. *Slangové výrazy pro drogy*. Knihkupectví Academia, 2001. s. 144.

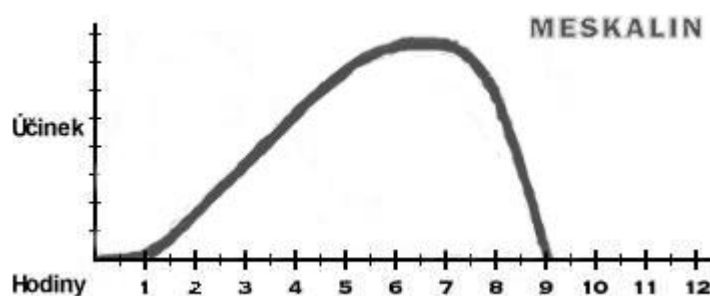
Hašiš – hašiš je pryskyřice z konopí, zneužíván je i hašišový olej. Užívání hašiše bývá spojeno s užíváním marihuany, se kterou se běžně kombinuje. I zde je účinnou látkou THC a stejně jako marihuana se aplikuje inhalací. Dříve bylo kouření hašiše společenskou událostí, zejména v Turecku, odkud se rozšířilo do Evropy. Jeho účinek je oproti marihuaně zhruba pětkrát až osmkrát silnější.

Skank – speciálně vyšlechtěná rostlina konopí, která obsahuje asi pětkrát víc THC než tradiční marihuana (obvykle přes 10%). Tyto rostliny se pěstují v domácím prostředí za uměle řízeného osvětlení, závlahy a dalších speciálních pěstebních podmínek (tzv. indoor způsob)

4) HALUCINOGENY

Halucinogeny jsou látky, které působí převážně na psychiku. Většina halucinogenů jsou drogy měkké a v převážné většině jsou to látky přírodní nebo syntetické. Při užívání se většinou mění vnímání okolí, myšlení, citění a způsob myšlení.

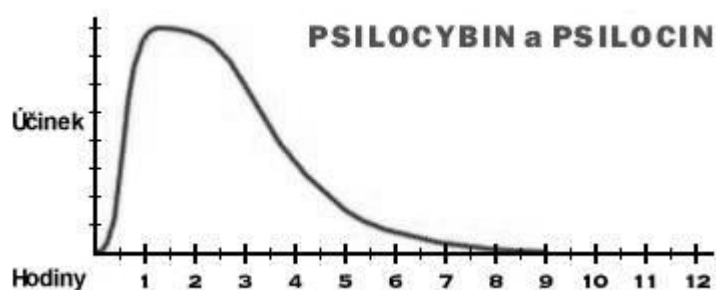
Meskalin – látka, která pochází z kaktusu a po požití způsobuje především silné zrakové halucinace.

Graf č. 1: Nástup účinku a doba trvání po požití meskalinu.

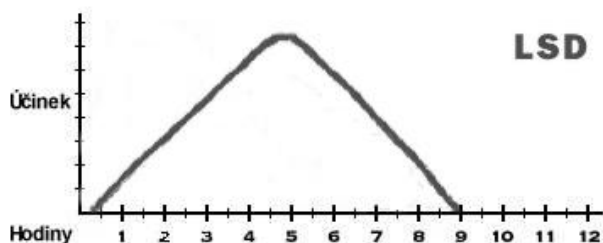
Lysohlávky – příznaky intoxikace psilocybinovými houbami jsou podobné intoxikacím jinými halucinogenními látkami, jako jsou meskalin či LSD. Projevy těchto intoxikací jsou rozdílné intenzity podle vnímavosti a dispozice uživatele. Doba, po které se začínají projevovat účinky alkaloidů psilocybinových hub, závisí na způsobu jejich použití i vnímavosti intoxikovaného. Jsou-li houby dobře rozžvýkány a ponechány delší dobu v ústech, objevují se první příznaky asi po 10 minutách. Spolkuté houby

způsobují delší prodlevu (asi 40 minut) a zároveň i zhruba poloviční účinnost díky proniknutí pouze poloviny účinných látek žaludeční a střevní stěnou. Počáteční příznaky intoxikace jsou bolesti hlavy, pocity neklidu a malátnosti spojené s bezděčným zíváním (často ale, bez ospalosti), výjimečně křeče, poruchy rovnováhy, třes a pocení. Psychickými příznaky jsou deformace vnímání objektivní reality (později plynuje předcházející v pocit rozbití a prohloubení časových a prostorových souvislostí, deformace tváří a osob, všechny barvy nabírají teplé pastelové odstíny, dále se dostávají změny nálad, stav euforie, pocit štěstí, výjimečně deprese a podrážděnost. Častými projevy jsou též nauzea, zimnice a slabost v nohou. Tyto pocity mají většinou krátké trvání a jsou během 30 minut vystřídány celkovým tělesným uvolněním.²⁴

Graf č. 2: Doba trvání euforie při požití lysohlávek.

LSD – je to označení pro 25. Derivát kyseliny lysergové, což je látka obsažená v námelu. Pokud vznikne závislost, tak spíše pouze psychická. Je nejúčinnějším halucinogenem – účinkuje již v množství mikrogramů. Možná je intoxikace, ke smrti může dojít při nehodě v reakci na halucinace. Při intoxikaci se projevují sebevražedné tendence. Při dlouhodobém užívání může způsobit duševní

poruchu. Aplikuje se převážně v tzv. tripech, tj. v papírcích velikosti cca 1 cm² napuštěných touto látkou, nebo výjimečně na jiném druhu nosiče.²⁵

Graf č. 3: Nástup účinku a doba trvání po požití LSD.

²⁴ *Encyklopedie psychotropních rostlin* [online]. Pablo Honej, 2009. [cit. 2017-01-22]. Dostupné z WWW:<<http://www.biotox.cz/enpsyro/pj3rpsi.html>>.

²⁵ NEDVĚDOVÁ, M. *PŘIJÍMACÍ ZKOUŠKY NA VYSOKÉ ŠKOLY na policejní akademii*. Nakladatelství Fragment, s. r. o., 2009, s. 55.

3 Historie drogové kriminality

Historie drog a kriminality, která se k drogám váže je lidstvu známa již od nepaměti.

Důkazem toho je, že již v době přibližně 5000 př. n. l. Sumerové znají a užívají opium. Jejich písmo má pro ideogram, překládaný jako HUL, což v té době znamenalo radost nebo veselí.²⁶

Asi 3500 př. n. l. je důkaz o nejstarší historické zprávě o výrobě alkoholu: egyptský papyrus s popisem výroby piva.²⁷

3.1 Období od 17. století do 19. století

Až do počátku 17. století používali Číňané opium především při přípravě dortů ke slavnostním příležitostem a jako lék. Teprve nástup tabáku vyvolal náhlý zájem o kouření opia. Když bylo kouření tabáku v 15. století objeveno, získalo velkou popularitu mezi námořníky a ti tento zvyk pak vyvezli do Číny, Indie, Japonska a Siamu (Thajsko). V Číně se kouření rozšířilo natolik, že roku 1644 vydal císař Tsung-chen na tabák zákaz, a následkem toho se lidé přeorientovali na opium. Ještě před koncem století brala tuto drogu asi čtvrtina obyvatel. Tak velkou poptávku nemohla uspokojit místní sklizeň, a tak se britská Východoindická společnost rozhodla pro tento lukrativní obchod. Na počátku 30. let minulého století dodávala Společnost opium v hodnotě 1 milionu liber ročně, a získávala tak šestinu svého ročního příjmu z Indie. Největší část opia pak britští a američtí obchodníci pašovali kantonským přístavem do Číny. Až roku 1839 přijaly čínské úřady opatření, aby příliv nelegálního opia zastavily. Čínská vláda ke splnění tohoto úkolu jmenovala komisaře Lin Tse.hsu a ten po několika počátečních neúspěších v březnu 1839 úspěšně zajistil a zničil zásilku 1 000 tun opia. V důsledku toho došlo k menším nepokojům, přístav Kanton byl pak pro Brity uzavřen, aby se zamezilo dalšímu dovozu drogy. Tím se nálady dále vyostřily a zazněly první výstřely, v listopadu 1839 začala první opiová válka. Souhrnné označení tří válek v Číně, jež vypukly v důsledku snah evropských mocností o proniknutí do Číny. 1. 1839 -1842, když zničily čínské úřady zásoby pašovaného opia, zahájilo britské loďstvo palbu na Kanton a britská vláda žádala náhradu škody a povolení obchodu. Britové obsadili

²⁶ SZASZ, T., *Drogy: historie jedné hysterie*. Votobia, 1997, s. 10.

²⁷ SZASZ, T., *Drogy: historie jedné hysterie*. Votobia, 1997, s. 10.

mimo jiné Hongkong, Jang-c-t'iang. Čínská vláda pak podepsala tzv. nankingskou smlouvu 1842 (otevření pěti čínských přístavů britskému obchodu a britská správa Hongkongu. Podobné smlouvy vnutili Číně později i Francie, USA a Rusko. 2. 1856 - 1858, incident s pašeráckou džunkou (s britskou vlajkou) byl záminkou k ostřelování Kantonu, Britové s francouzskou pomocí zahájili vojenské operace na podzim 1857, po dobytí Kantonu, Tchien-t'inu a dalších měst čínská vláda opět kapitulovala a podepsala ještě dalekosáhlejší koncese. 3. 1859 - 1860, snaha evropských mocností proniknout do Pekingu vyvolala nový konflikt. Čína se pokusila zastavit postup britsko-francouzských jednotek na Peking, ale byla poražena. Obsazen Peking, vydrancován a zapálen císařský palác.²⁸

3.2 Následky druhé světové války

Druhá světová válka s jejím obrovským duševním vypětím přinesla i prudký nárůst spotřeby amfetaminů. Období po druhé světové válce přineslo vlnu zneužívání amfetaminů, jež zůstaly nespoteřebvány ve vojenských skladech. Drogy se dostaly do rukou civilního obyvatelstva, které v nich hledalo a nacházelo útěchu z porážky, východisko z těžké hospodářské i politické situace. Drogy stimulovaly, potlačovaly pocity deprese a také hladu. Prudké šíření drog ve světě po druhé světové válce a zejména v 60. a 70. letech bylo pak zapříčiněno vznikem a nárůstem některých jevů, které jsou pro tento fenomén příznačné i dnes.²⁹

3.3 Období 1945 – 1989

První poválečné roky v Československu byly i přes veškeré potíže obdobím nadšené obnovy země, optimismu, budování nového života. V tomto prostředí nebylo místo pro dekadenci, alternativní kulturu či drogy. České země jako by byly vůči drogám imunní, jako by se jednalo pouze o problém Západu, který se nás netýká. Bylo to však pouze zdánlivé. Na psychiatrickém kongresu v Jeseníku v roce 1959 sdělil přednosta plzeňské psychiatrické kliniky profesor Vencovský, že zatímco na konci první republiky bylo u nás evidováno něco přes 250 závislých na opiátech, po roce 1945 to byli jen tři. Z toho dedukoval, že praktická aplikace našich zákonných opatření vedla

²⁸*Historie drog* [online]. Praha 2017 [cit. 2017-20-01]. Dostupné z WWW:<www.policie.cz/soubor/historie-drog-pdf.aspx>.

²⁹*Historie drog* [online]. Praha 2017 [cit. 2017-20-01]. Dostupné z WWW:<www.policie.cz/soubor/historie-drog-pdf.aspx>.

takřka k úplné likvidaci opiátové toxikomanie a že ta není více pro Československou republiku sociálním ani zdravotním problémem.³⁰

V padesátých letech nastala v Československu na drogové scéně éra kombinovaných analgetik, zcela běžných prostředků proti bolestem hlavy. Byla to tehdy droga všedního dne, laciná a snadno dostupná v lékárnách. Zájem naší populace o tyto medikamenty byl stejný jako v Rakousku, Švýcarsku a Bavorsku. V šedesátých letech bylo v našich věznicích rozšířeno fetování drog. Vězni užívali cokoliv, co dokázalo jakkoliv pozměnit jejich duševní stav ať sedativně či stimulačně. Přednost dávali antiastmatikům. Droga získala důležitou směnnou hodnotu, vytvořila se pestrá směsice slangových názvů, fetování nabylo znaků skupinového rituálu a kombinace drogových míchanic byly obdivuhodné. Pašování drog do věznic donutilo jejich personál k vyšší ostražitosti, byly však i informace o opatřování drog pro vězně vězeňským personálem, zainteresovaným finančně na plnění pracovních norem. Dospělí po znemožnění přístupu k Fenmetrazinu a Dexfenmetrazinu začali preferovat benzodiazepinová psychofarmaka. Jejich účinek zesilovali kombinací s alkoholem. K nim se přidala mládež s vdechováním par organických rozpouštědel. Byla to prudká vlna, epidemicky se šířící z městských areálů na venkov, zasahující převážně učňovskou mládež a její části žijící na nižší sociokulturní úrovni. Toluén a trichlorerthylen se stal determinujícím faktorem pro existenční styl part mladistvých a nezletilých, obě tyto látky ukázaly aspekt morálního a sociálního chátrání a také aspekt vysokého rizika smrti. Policejní statistiky registrovaly značný počet úmrtí přímo na místě fetování v různých sklepních brlozích, při teplovodních kanálech, ve stanech. Tyto látky se objevovaly jako důležité faktory v trestních spisech soudů a při léčebné bezmocnosti psychiatrů se sniffěři začali objevovat v psychiatrických léčebnách. Čím dál tím víc se na území republiky začaly potvrzovat pravdivé myšlenky švýcarského psychiatra profesora Kielholze z basilejské univerzity z roku 1967, že v Evropě se přesouvá zájem o drogy k populaci mladších ročníků, narůstá počet závislých v dosud běžných věkových skupinách a objevují se nové formy chování při aplikaci drogy. Konec šedesátých a počátek sedmdesátých let byl u nás poznamenán výrazným rozvojem zneužívání různých druhů léků. V sedmdesátých a osmdesátých letech se zneužívaly převážně perorální léky, proto byly hledány stále nové a nové, které by mohly uspokojit požadavky toxikomanů. V konečné fázi se vývoj nejpostiženější části mládeže vrátil zpět ke klasickým opiátům. Ovšem v českém

³⁰ Venkovský, E.: *Současný stav opiátové toxikomanie v ČSR*, Československá psychiatrie 3/1960, str. 167- 169.

prostředí byl morfin prakticky nedostupný a jeho preparáty vázány na lékařský předpis. To v důsledku nutně vyústilo ke kriminálním útokům a v únik opiátů na ilegální drogovou scénu. Docházelo k sériím vloupání do lékáren a zdravotnických skladů, mladé ošetřovatelky kradly opiáty v nemocnicích, za zády lékařů aplikovaly pacientům různé náhražky a „ušetřené“ ordinované opiáty konzumovaly samy nebo je donášely své toxikomanické partě apod. Vznikaly rovněž pokoutné domácí laboratoře, v nichž se např. kodein transformoval na - podle nečistého vzhladu - populární pod slangovým názvem „braun“. Opiáty a suroviny k jejich výrobě se odcizovaly a loupily i přímo ve farmaceutickém průmyslu. Ze západu k nám přišlo i zpracování banánových slupek na serotonin. Čeští toxikomani rovněž dokázali v podmínkách domácích laboratoří vyrobit českou drogu č.1 – Pervitin - metamfetamin. Zdrojem efedrinu nezbytného pro jeho přípravu se staly např. různé léčivé přípravky běžně předepisované při respiračních onemocněních, např. Solutan, Kodynal a Ipecarin, nebo při alergiích, např. Ephedrin, Xantedryl. V průběhu let se v Československu vytvořila toxikomanská subkultura. Vyznačovala se specifickým životním stylem, postoji, názory i hierarchií hodnot, které ani zdaleka neodpovídaly oficiálním konvencím a stavěly své vyznavače na okraj společnosti. Ta s nimi odmítala komunikovat a projevy toxikomanie tvrdě potírala. Toxikomani se proto uzavírali do výlučných společenství lidí zneužívajících drogy - do part. Se zvyšující se kvalitou a tvrdostí drog uzavřenost, někdy až konspirativnost part toxikomanů stoupala. Celou řadou často překvapivě důsledných opatření se tyto skupiny snažily předejít svému odhalení. Policie proti nim totiž razantně zakročovala. Jenom např. v roce 1986 policie v ČSSR zjistila 242 part mladých toxikomanů (ČSR - 182, SSR - 60). Celkem se jednalo o 1541 osob. Policie rozprášila 152 z těchto part, 599 toxikomanů se následně ocitlo před soudem. Záhy se však formovaly další. Mezi členy part existovala značná solidarita. Vzhledem k ní nebyli zjištění a zaevidovaní toxikomani ochotni označovat další členy party, nemluvě o výrobcích, přechovávačích a dodavatelích drog. Běžné rovněž bylo, že si jednotlivé skupiny toxikomanů navzájem propůjčovaly chemické katalyzátory, když si např. jedna ze skupin chtěla „uvařit“ dávku braunu. Tyto látky byly totiž úzkoprofilovým zbožím. Drogový obchod se prakticky nevyskytoval. Vyrobené drogy byly poskytovány zdarma nebo vyměňovány za dodané suroviny potřebné k výrobě dalších drog. Party se soustřeďovaly na úpravu prostředí, rockovou hudbu, používaly různých světelných efektů s cílem dosáhnout větších emočních prožitků při požití drogy. Podobně jako ve světě, i u nás byl jejich vkus výrazně ovlivněn hnutím typu hippies, punk, heavy metal apod. Vliv a rozvoj těchto hnutí byl oficiálními místy tvrdě potírán a zatlačován do podzemí. Jejich ozvuky,

i když často pokřivené místním společenským klimatem, však nacházely své stoupence i ve společnosti budující „rozvinutý socialismus“. Tak se zformoval český underground, konaly se ilegální koncerty beatových skupin tzv. „garážových kapel“, tajné výstavy a vernisáže alternativní kultury, v samizdatových vydáních vycházely české překlady autorů „zbité generace“, které propagovaly užívání drog. V roce 1973 policie zaregistrovala 119 nealkoholových toxikomanů. Každého dalšího roku jich přibýlo dalších 300-900. V roce 1980 byl v evidenci 3981 toxikoman, v roce 1986 dosáhl počet evidovaných toxikomanů 7039 osob. V roce 1987 došlo k poklesu na 6594 evidovaných toxikomanů a ve dvou letech před revolucí došlo opět k mírnému nárůstu. V roce 1988 bylo evidováno 6748 osob a v roce 1989 již 6814 - z toho 5033 (tj.74%) v České republice a 1781 (tj.26%) ve Slovenské republice. Celkově se počty evidovaných osob závislých na drogách od poloviny 80. let příliš nelišily, spíše se jednalo o setrvalý stav. Na tomto místě je nutno podotknout, že souběžná evidence toxikomanů prováděná ve zdravotnictví, se od policejních údajů odlišovala. Veřejná bezpečnost uváděla v roce 1989 6814 nealkoholových toxikomanů, v resortu zdravotnictví jich bylo evidováno 8271. Celkově byla většina evidovaných toxikomanů v České republice soustředěna v průmyslových aglomeracích a větších městech.³¹

4 Právní úprava drogové problematiky

4.1 Vymezení problematiky v zákoně

V trestním zákoníku je trestněprávní ochrana vztahů v oblasti drog regulována ve zvláštní části v hlavě VII "Trestné činy obecně nebezpečné", ale i v jiných hlavách zvláštní části trestního zákoníku.³²

4.2 Rozbor jednotlivých TČ

§ 274 Ohrožení pod vlivem návykové látky

Kdo vykonává ve stavu vylučujícím způsobilost, který si přivodil vlivem návykové látky, zaměstnání nebo jinou činnost, při kterých by mohl ohrozit život nebo

³¹ *Historie drog* [online]. Praha 2017 [cit. 2017-20-01]. Dostupné z WWW:<www.policie.cz/soubor/historie-drog-pdf.aspx>.

³² SVATOŠ, R. *KRIMINOLOGIE ve světle nového trestního zákoníku*. České Budějovice: Vysoká škola evropských a regionálních studií, o. p. s., 2010, s. 126.

zdraví lidí nebo způsobit značnou škodu na majetku, bude potrestán odnětím svobody až na jeden rok, peněžitým trestem nebo zákazem činnosti.³³

Objekt: ochrana společnosti před jednáním lidí, kteří mohou společnost ohrožovat pod vlivem návykové látky

Objektivní stránka: *“vykonává ve stavu vylučujícím způsobilost, který si přivodil vlivem návykové látky, zaměstnání nebo jinou činnost, při kterých by mohl ohrozit život nebo zdraví lidí nebo způsobit značnou škodu na majetku”*

Subjekt: obecný, kdokoliv

Subjektivní stránka: úmysl

U tohoto trestného činu, je nutné říci, že za něj odpovídají ti, kteří pod vlivem alkoholu nebo jiné návykové látky vykonávají činnost, která je s tím neslučitelná – to znamená, že ohrožuje život, zdraví nebo majetek lidí.³⁴ Z praxe lze říci, že se jedná o případy, kdy řidič řídí svůj automobil pod vlivem alkoholu či jiných návykových látek, nebo se jedná o řidiče autobusu, který převáží lidi pod vlivem alkoholu či jiných návykových látek, pilot letadla, řidič tramvaje, dále se může jednat o řidiče, který vlivem návykových látek nabourá do cizího majetku (například plot, barák, apod.).

§ 283 Nedovolená výroba a jiné nakládání s omamnými a psychotropními látkami a s jedy

Kdo neoprávněně vyrobí, doveze, vyveze, proveze, nabídne, zprostředkuje, prodá nebo jinak jinému opatří nebo pro jiného přechovává omamnou nebo psychotropní látku, přípravek obsahující omamnou nebo psychotropní látku, prekursor nebo jed, bude potrestán odnětím svobody na jeden rok až pět let nebo peněžitým trestem.³⁵

Objekt: ochrana společnosti před nedovolenou výrobou a jiným nakládáním s omamnými a psychotropními látkami a s jedy

³³ ČESKO. Zákon č. 40/2009 Sb. Trestní zákoník. In: *Sbírka zákonů. Česká republika* [online]. 2017. [2017-20-01] Dostupný z WWW: < <http://www.zakonyprolidi.cz/cs/2009-40>>.

³⁴ *Právo a terénní sociální práce* [online]. 2017. [cit. 26-03-2017]. Dostupné z WWW: <<http://www.clovekvypravu.cz/trestni-pravo-aktualizovano-k-112012-452/trestni-pravo-hmotne-455/zvlastni-cast-jednotlive-trestne-ciny.cz>>.

³⁵ ČESKO. Zákon č. 40/2009 Sb. Trestní zákoník. In: *Sbírka zákonů. Česká republika* [online]. 2017. [2017-20-01] Dostupný z WWW: < <http://www.zakonyprolidi.cz/cs/2009-40>>.

Objektivní stránka: *“neoprávněně vyrobí, doveze, vyveze, proveze, nabídne, zprostředkuje, prodá nebo jinak jinému opatří nebo pro jiného přechovává omamnou nebo psychotropní látku, přípravek obsahující omamnou nebo psychotropní látku, prekursor nebo jed”*

Subjekt: obecný, kdokoliv

Subjektivní stránka: úmysl

Výroba je trestná, i pokud se jedná jen o výrobu pro vlastní potřebu. U tohoto trestného činu není definováno množství, z čehož vyplývá, že je to trestné ať je jedná o jakékoliv množství. Za vývoz a dovoz se zde považuje to, dochází-li k pohybu mezi Českou republikou a cizím státem. Legální vývoz nebo dovoz může proběhnout pouze s povolením Ministerstva zdravotnictví.

§ 284 Přechovávání omamné a psychotropní látky a jedu

Kdo neoprávněně **pro vlastní potřebu** přechovává v množství větším než malém omamnou látku konopí, pryskyřici z konopí nebo psychotropní látku obsahující jakýkoli tetrahydrokanabinol, izomer nebo jeho stereochemickou variantu (THC), bude potrestán odnětím svobody až na jeden rok, zákazem činnosti nebo propadnutím věci.

Kdo neoprávněně **pro vlastní potřebu** přechovává jinou omamnou nebo psychotropní látku než uvedenou v odstavci 1 nebo jed v množství větším než malém, bude potrestán odnětím svobody až na dvě léta, zákazem činnosti nebo propadnutím věci.³⁶

Objekt: ochrana společnosti před přechovávání omamných a psychotropních látek a jedů

Objektivní stránka: *“neoprávněně pro vlastní potřebu přechovává v množství větším než malém omamnou látku konopí, pryskyřici z konopí nebo psychotropní látku obsahující jakýkoli tetrahydrokanabinol, izomer nebo jeho stereochemickou variantu (THC)”*

Subjekt: obecný, kdokoliv

³⁶ ČESKO. Zákon č. 40/2009 Sb. Trestní zákoník. In: *Sbírka zákonů. Česká republika* [online]. 2017. [2017-20-01] Dostupný z WWW: < <http://www.zakonyprolidi.cz/cs/2009-40>>.

Subjektivní stránka: úmysl

Množství větší než malé bylo v minulosti stanoveno Nařízením vlády č. 467/2009 Sb., kterým se pro účely trestního zákoníku stanoví, co se považuje za jedy a jaké je množství větší než malé u omamných látek, psychotropních látek, přípravků a jedů. Avšak s účinností k 23. 8. 2013 byl Nálezem Ústavního soudu č. 259/2013 Sb. zrušen § 2 a příloha 2 uvedeného nařízení vlády (zde bylo stanoveno množství větší než malé) a posuzování, co je množství větší než malé, bylo ponecháno soudní praxi. Pokud se však jedná o množství menší než malé, neznámá to, že to není právně postižitelné, ale v tom případě se jedná o přešupek § 30 zákona č. 200/1990 Sb., zákon o přešupcích ve znění pozdějších právních předpisů (dále jen „zákon o přešupcích“) – Přešupky na úseku ochrany před alkoholismem a jinými toxikomaniemi.

§ 285 Nedovolené pěstování rostlin obsahující omamnou nebo psychotropní látku

Kdo neoprávněně pro vlastní potřebu pěstuje v množství větším než malém rostlinu konopí, bude potrestán odnětím svobody až na šest měsíců, peněžitým trestem nebo propadnutím věci.³⁷

Objekt: ochrana společnosti před nedovoleným pěstováním rostlin obsahující omamnou nebo psychotropní látku.

Objektivní stránka: *“neoprávněně pro vlastní potřebu pěstuje v množství větším než malém rostlinu konopí”*

Subjekt: obecný, kdokoliv.

Subjektivní stránka: úmysl.

Množství větší než malé je stanoveno v Nařízení vlády č. 455/2009 Sb., kterým se pro účely trestního zákoníku stanoví, které rostliny nebo houby se považují za rostliny a houby obsahující omamnou nebo psychotropní látku a jaké je jejich množství větší než malé ve smyslu trestního zákoníku. V tomto případě se jedná o pěstování minimálně šesti rostlin, které obsahují více než 0,3 % látek ze skupiny tetrahydrokanabinolů v kvetoucím nebo plodonosném vrcholíku rostliny konopí (s

³⁷ ČESKO. Zákon č. 40/2009 Sb. Trestní zákoník. In: *Sbírka zákonů. Česká republika* [online]. 2017. [2017-20-01] Dostupný z WWW: < <http://www.zakonyprolidi.cz/cs/2009-40>>.

výjimkou zrn) včetně listů. Pokud se jedná o množství nižší, jedná se o přestupek podle § 30 zákona o přestupcích. Tento přestupek je pak řešen peněžitými tresty.

Kdo neoprávněně pro vlastní potřebu pěstuje v množství větším než malém houbu nebo jinou rostlinu než uvedenou v odstavci 1 obsahující omamnou nebo psychotropní látku, bude potrestán odnětím svobody až na jeden rok, peněžitým trestem nebo propadnutím věci.³⁸

Objekt: ochrana společnosti před nedovoleným pěstováním rostlin obsahující omamnou nebo psychotropní látku.

Objektivní stránka: *“neoprávněně pro vlastní potřebu pěstuje v množství větším než malém houbu nebo jinou rostlinu než uvedenou v odstavci 1 obsahující omamnou nebo psychotropní látku”*

Subjekt: obecný, kdokoliv.

Subjektivní stránka: úmysl.

U hub je za množství větší než malé považováno podle shora uvedeného nařízení vlády č. 455/2009 Sb. pěstování více než 40 hub, kdy v případě nižších hodnot je to opět řešeno jako přestupek.

§ 286 Výroba a držení předmětu k nedovolené výrobě omamné a psychotropní látky a jedu

Kdo vyrobí, sobě nebo jinému opatří anebo přechovává prekursor nebo jiný předmět určený k nedovolené výrobě omamné nebo psychotropní látky, přípravku, který obsahuje omamnou nebo psychotropní látku, nebo jedu, bude potrestán odnětím svobody až na pět let, peněžitým trestem, zákazem činnosti nebo propadnutím věci.³⁹

Objekt: ochrana společnosti před osobami, které vyrobí nebo drží předměty k nedovolené výrobě omamné a psychotropní látky a jedu.

³⁸ ČESKO. Zákon č. 40/2009 Sb. Trestní zákoník. In: *Sbírka zákonů. Česká republika* [online]. 2017. [2017-20-01] Dostupný z WWW: < <http://www.zakonyprolidi.cz/cs/2009-40>>.

³⁹ ČESKO. Zákon č. 40/2009 Sb. Trestní zákoník. In: *Sbírka zákonů. Česká republika* [online]. 2017. [2017-20-01] Dostupný z WWW: < <http://www.zakonyprolidi.cz/cs/2009-40>>.

Objektivní stránka: “vyrobí, sobě nebo jinému opatří anebo přechovává prekursor nebo jiný předmět určený k nedovolené výrobě omamné nebo psychotropní látky, přípravku, který obsahuje omamnou nebo psychotropní látku, nebo jedu”

Subjekt: obecný, kdokoliv.

Subjektivní stránka: úmysl.

Tento TČ je velmi blízký TČ §283. S tím rozdílem, že u tohoto trestného činu pouze stačí, že osoba věci k výrobě dané drogy vlastní a třeba ani nemusí mít v plánu díky nim drogy vyrábět.

§ 287 Šíření toxikomanie

Kdo svádí jiného ke zneužívání jiné návykové látky než alkoholu nebo ho v tom podporuje anebo kdo zneužívání takové látky jinak podněcuje nebo šíří, bude potrestán odnětím svobody až na tři léta nebo zákazem činnosti.⁴⁰

Objekt: ochrana společnosti před osobami, kvůli kterým dochází k šíření toxikomanie

Objektivní stránka: “svádí jiného ke zneužívání jiné návykové látky než alkoholu nebo ho v tom podporuje anebo kdo zneužívání takové látky jinak podněcuje nebo šíří ”

Subjekt: obecný, kdokoliv.

Subjektivní stránka: úmysl.

Za tento čin lze odsoudit toho, kdo jakýmkoliv způsobem propaguje užívání drog ale i jiných návykových látek nebo svádí a nabádá ostatní, aby tak činili.

5 Typologie pachatelů

Kriminologie pod pojmem pachatel chápe nejen osoby, které se dopustily činů označených zákonem jako TČ, ale i některé osoby, které OČTŘ (orgány činné v trestním řízení) nestíhají (osoby trestně neodpovědné, osoby, které si již trest

⁴⁰ ČESKO. Zákon č. 40/2009 Sb. Trestní zákoník. In: *Sbírka zákonů. Česká republika* [online]. 2017. [2017-20-01] Dostupný z WWW: < <http://www.zakonyprolidi.cz/cs/2009-40>>.

odpykaly, potenciální pachatelé, jedinci vyznačující se sociálně patologickým chováním, jako narkomani, prostitutky, extrémisti a jejich sympatizanti, chorobní hráči, atd.).⁴¹

Typologie pachatelů je metoda, umožňující rozčlenit pachatele TČ podle určitých kritérií, znaků, či souborů znaků do skupin, z nichž každou lze charakterizovat pomocí určitého modelu, typu, prototypu, aj.⁴²

Typ je určitý komplex vlastností, rysů či jiných znaků osobnosti, které jsou společné většímu počtu osob. Podle těchto znaků lze utvořit dílčí skupinu v rámci konkrétní typologie.⁴³

5.1 Rozdělení typologií pachatelů

V současné době existuje značné množství typologií. Stejně tak druhů třídění a rozdělování těchto typologií do větších skupin je značné množství. Jedním z nejčastěji uváděných rozdělení typologií bývá dělení na typologie zdůrazňující převážně:

- a) biologické,
- b) psychologické nebo
- c) sociologické charakteristiky osobnosti pachatelů.⁴⁴

5.1.1 Biologické aspekty pachatelů

Zaměřují se na to, jaký vliv mají biologické dispozice na utváření osobnosti delikventa. V minulosti se setkáváme zejména s těmito teoriemi:

- kriminální antropologie, která vychází ze stavby kostí,
- fyziognomické teorie, vychází z tvaru těla (zavalitý, asketický atd.),
- frenologické teorie, vychází z tvaru lebky,
- koncepce oligofrenního pachatele (mentálně retardovaného) – vychází z inteligence.⁴⁵

⁴¹ NOTOVNÝ, O., ZAPLETAL, J. a kol. *Kriminologie*. 3. Vyd. Praha: ASPI – Wolters Kluwer, 2008, s.119.

⁴² SVATOŠ, R. *Kriminologie*. Plzeň : Aleš Čeněk, s. r. o., 2012, s. 40.

⁴³ SVATOŠ, R. *Kriminologie*. Plzeň : Aleš Čeněk, s. r. o., 2012, s. 40.

⁴⁴ BARTŮNKOVÁ, E. *Problematika osobnosti pachatele v kriminologii, diplomová práce*. Praha. 2008, str. 13.

5.1.2 Psychologické aspekty pachatelů

Zabývají se tím, jaký vliv mají psychické dispozice na utváření osobnosti delikventa. Vycházejí zejména z poznatků psychologie:

- zkoumá strukturu osobnosti (schopnosti, charakter, temperament, volné vlastnosti, motivace, postoje, zájmy, atd.),
- zkoumá faktory II. Řádu (extrovert, introvert)
- zkoumá adaptaci jedince na prostředí – nesoulad potřeb individua s prostředím se nazývá maladaptace.

Charakteristika osobnosti pachatele dle psychických zvláštností:

- intelekt mimo normu,
- sexuální aberace,
- duševní nemoci a poruchy,
- stavy ztížení přičetnosti,
- výskyt toxikomanie.⁴⁶

5.1.3 Sociologické aspekty pachatelů

Zkoumá jedince z pohledu, jaký vliv má prostředí, ve kterém žije, na jeho osobnost. Kriminologie vychází především z poznatků sociologie, zejména ze:

- zkoumání sociálního prostředí pachatele,
- zkoumání procesu sociálního určení,
- zkoumání hodnotových orientací pachatele a jeho sociálního začlenění.⁴⁷

5.2 Přeměna člověka v pachatele či drogově závislého

V této podkapitole můžeme stručně podkrýt i to, co může zapříčinit vznik závislosti normálního člověka na omamných a psychotropních látkách nebo jiných TČ, které můžeme najít v TZ.

V každém člověku jsou skryté možné motivy pro odstartování kariéry na drogové scéně. K těmto motivům patří neschopnost se vyrovnat s náročnými životními

⁴⁵ SVATOŠ, R. *Kriminologie*. Plzeň : Aleš Čeněk, s. r. o., 2012, s. 41.

⁴⁶ SVATOŠ, R. *Kriminologie*. Plzeň : Aleš Čeněk, s. r. o., 2012, s. 41.

⁴⁷ SVATOŠ, R. *Kriminologie*. Plzeň : Aleš Čeněk, s. r. o., 2012, s. 42.

situacemi – např. stres, frustrace, konflikty – (ve škole, v zaměstnání, v soukromém životě), zvědavost, chuť prožít dobrodružství, nuda, chybějící společenské zázemí.⁴⁸

Největšími rizikovými faktory může být:

- Setkání s drogou v mladém věku
- Nedostatek strategií ke zvládnání stresu
- Nízké sebevědomí
- Negativní atmosféra ve škole
- Stres v práci
- Záškoláctví
- Přelidněnost, velká města
- Dobré podmínky k výrobě drog
- Nedostatečný dohled ze strany rodičů
- Drogově závislí rodiče
- Konflikt v rodině
- Napjaté pracovní vztahy
- Dostupnost tabáku
- Přátelé, kteří užívají drogy nebo k nim mají dobrou dostupnost

5.2.1 Vývoj závislosti u drogově závislých

Závislost je vyústění abusu, který se stal výlučnou a dominantní činností, jež má zajistit pocit uspokojení. Na podkladě pozitivní zpětné vazby se logicky fixuje celý komplex očekávání, experimentu, změny prožívání a přerůstá postupně v návyk, závislost. Jde o proces pozvolný, daným člověkem obvykle nereflektovaný, nebo reflektovaný jen částečně. Od určitého momentu závislý zaměňuje změnu prožívání za změnu reality samotné. Uvěří například tomu, že problém nemá, protože již určitou situaci problematicky neprožívá. V kontextu s tímto vývojem jinak prožívané reality se mění i jeho úsudek, myšlení a jednání. Jelikož situaci teď jinak prožívá, soudí, že problém zmizel, nebo není tak naléhavý a proto o tom nyní i jinak přemýšlí a na základě nových názorů i nově jedná.⁴⁹

⁴⁸ HEJDA, J. *Kriminologické, trestně právní a kriminalistické aspekty drogového problému v ČR a jeho řešení*. Jindřichův Hradec : RAIN reklamní agentura s. r. o., 2000, s. 24.

⁴⁹ KALINA, K. A KOL. *Drogy a drogové závislosti*. Ústav vlády České republiky. 2003, s. 108.

Tabulka č. 2: Rozdělení pachatelů u vybraných TČ za rok 2016

	§ TZ	Celkem	Recidivisté	Nezletilí (1-14 let)	Mladiství (15- 17 let)	Ženy
Nedovolená výroba a jiné nakládání s OPL a s jedy	283	3534	1652	66	151	594
Šíření toxikomanie	287	21	4	0	3	3
Přechovávání OPL a jedu	284	670	282	2	15	62
Výroba a držení předmětu k nedovolené výrobě OPL a jedu	286	123	89	0	0	11
Nedovolené pěstování rostlin obsahujících OPL	285	156	39	0	1	17
Celkem	-	4504	2066	68	170	687

Vlastní zpracování za využití statistických dat kriminality Policie ČR.

Z tabulky lze vyčíst, že nejvíce pachatelů v loňském roce zaznamenal trestný čin nedovolená výroba a jiné nakládání s omamnými a psychotropními látkami a s jedy, kdy z celkového počtu všech pachatelů 4504 u zmíněného trestného činu to činilo 3534 pachatelů.

Zhruba polovina z celkového počtu všech pachatelů byli recidivisté a poměrně i velkou část tvořily pachatelky, tedy ženy. Pachatelek v loňském roce z celkového počtu bylo přibližně 1/6 (678). Co se týče nezletilých a mladistvých, převládá počet pachatelů v mladistvém věku (tedy 15-17 let), kdy z celkového počtu 4504 pachatelů, mladistvých bylo 170. I přesto, že číslo je vzhledem k celkovému počtu celkem malé, tím, že se jedná o mladistvé, je alarmující.

Dalším trestným činem, který má poměrně vysoký počet pachatelů za loňský rok byl TČ přechovávání OPL a jedu, kdy celkový počet byl 670, z toho velkou část tvořili recidivisté a také ženy.

Dalším trestným činem je nedovolené pěstování rostlin obsahujících OPL, kde v loňském roce nebyl žádný nezletilý, jeden mladistvý a zhruba jednu čtvrtinu tvořili recidivisté a bylo zaznamenáno i 17 žen.

U TČ výroba a držení předmětu k nedovolené výrobě OPL a jedu nebyl zaznamenán ani mladistvý či nezletilý, naopak velkou část byli recidivisté (ze 123 všech pachatelů, recidivistů bylo 89) a 11 žen.

A posledním, za loňský rok trestný čin s nejmenším počtem pachatelů, je šíření toxikomanie. Kdy počet pachatelů byl pouze 21, z toho však tři mladiství a tři ženy a 4 recidivisté.

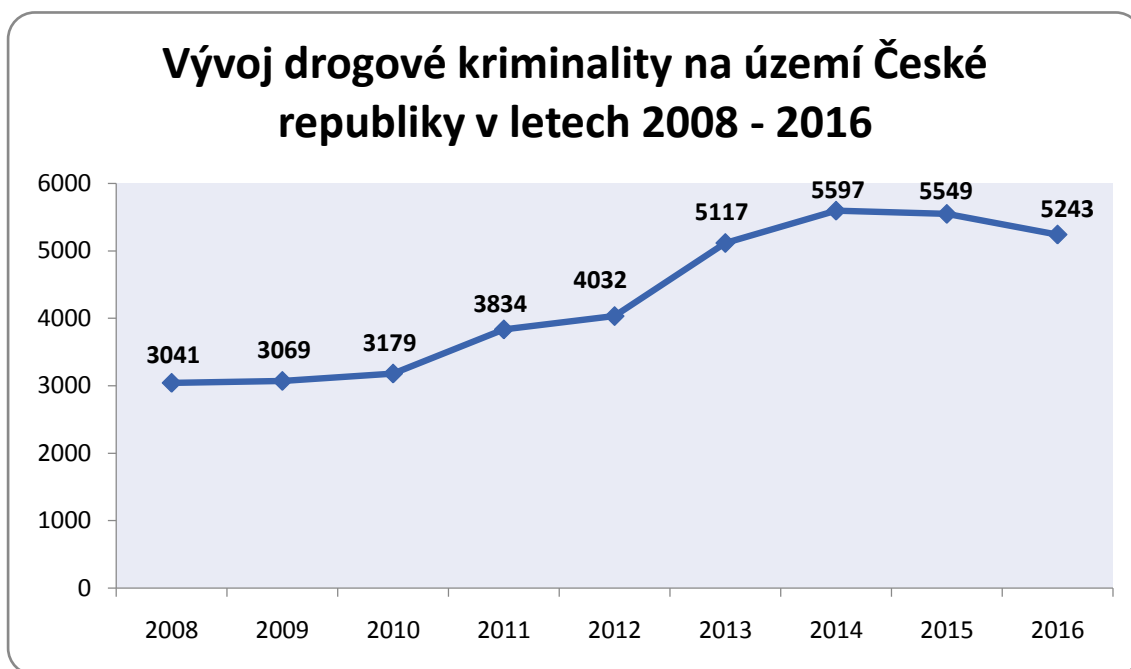
Závěrem lze tedy říci, že největší část, že všech pachatelů za loňský rok tvořili recidivisté, hned poté ženy, mladiství a nezletilí.

6 Výsledky analýzy rozsahu drogové kriminality v ČR a Středočeském kraji

Tato kapitola se zabývá vybranými údaji, které mají za úkol jak porovnat vývoj kriminality v letech 2008 – 2016 na území České republiky versus Středočeský kraj, tak i porovnat počet zjištěných a objasněných TČ za rok 2016. Pomocí údajů ze Statistických přehledů kriminality Policie ČR je cílem této kapitoly zjistit, zda má drogová kriminalita rostoucí, klesající či konstantní vývojový trend, případně zdůvodnit, proč tomu tak je.

6.1 Vývoj drogové kriminality v letech 2008 - 2016

Graf č. 4: Vývoj drogové kriminality na území České republiky v letech 2008 - 2016⁵⁰

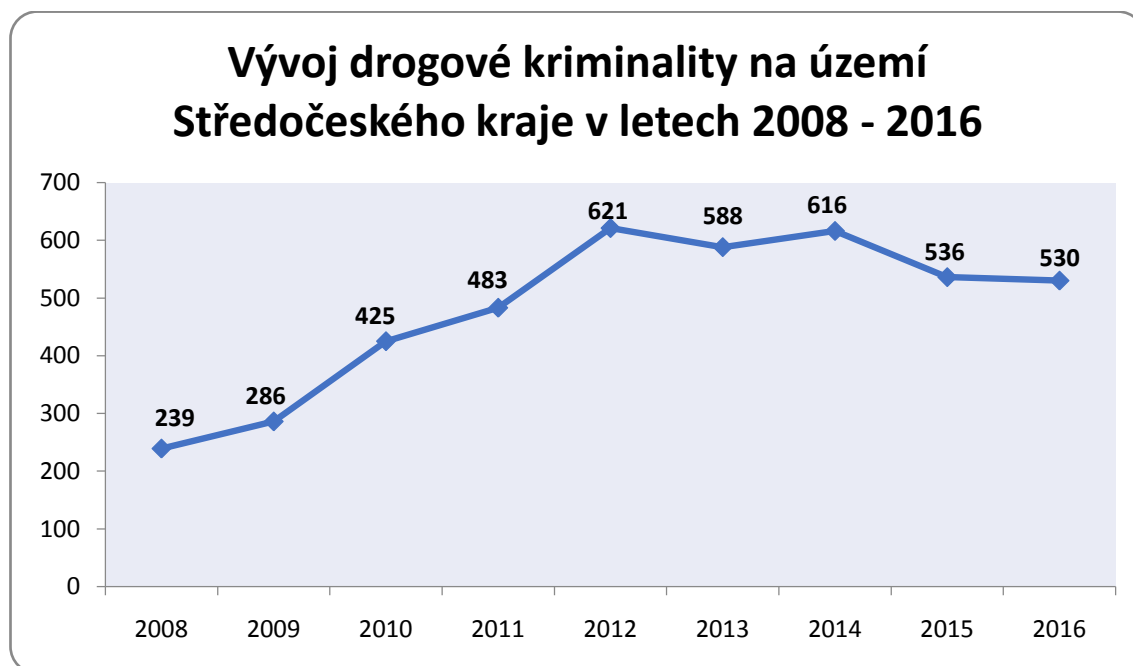

V grafu č. 1 je znázorněn vývoj drogové kriminality na území České republiky od roku 2008 do roku 2016. V celkovém počtu jsou zahrnuty trestné činy: § 283 – Nedovolená výroba a jiné nakládání s omamnými a psychotropními látkami a s jedy, § 284 – Přechovávání omamné a psychotropní látky, § 285 – Nedovolené pěstování rostlin obsahujících omamnou a psychotropní látku, § 286 – Výroba a držení předmětu k nedovolené výrobě omamné a psychotropní látky a jedu a § 287 – Šíření toxikomanie.

Z grafu je viditelné, že od roku 2008 do roku 2014 docházelo k nárůstu kriminality, kdy největší nárůst nastal mezi roky 2012 – 2013, což mohlo být způsobeno amnestií exprezidenta Václava Klause, která byla vyhlášena 1. 1. 2013. Od roku 2014 do 2016 začalo docházet k poklesu kriminality, který ale zatím bohužel moc výrazný není, ovšem pokud by klesající tendence pokračovala i do budoucna, mohlo by dojít ke značnému snížení drogové kriminality.

⁵⁰ Statistické přehledy kriminality Policie ČR

Graf č. 5: Vývoj drogové kriminality na území Středočeského kraje v letech 2008-2016⁵¹

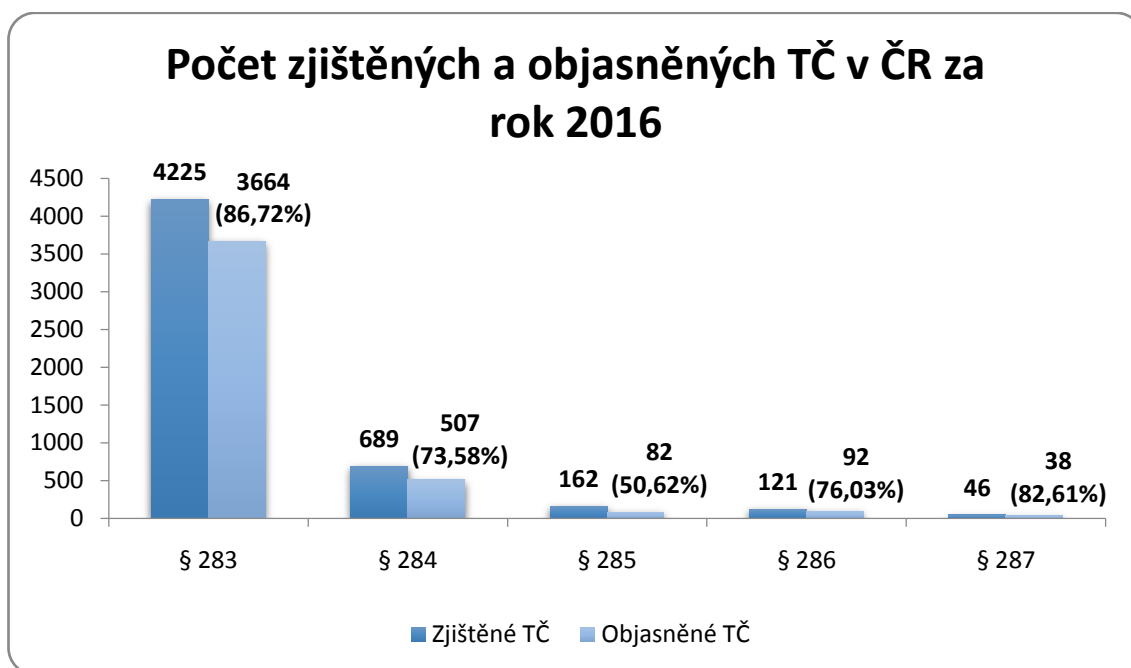
V tomto grafu je znázorněn také vývoj drogové kriminality v letech 2008 – 2016 tentokrát, ale na území Středočeského kraje. Jsou zde stejně jako u České republiky zahrnuty trestné činy: § 283 – Nedovolená výroba a jiné nakládání s omamnými a psychotropními látkami a s jedy, § 284 – Přechovávání omamné a psychotropní látky, § 285 – Nedovolené pěstování rostlin obsahujících omamnou a psychotropní látku, § 286 – Výroba a držení předmětu k nedovolené výrobě omamné a psychotropní látky a jedu a § 287 – Šíření toxikomanie.

V porovnání s vývojem celé České republiky, Středočeský kraj nevykazuje žádné značné rozdíly, kdy opět dochází do roku 2014 k nárůstu a po roce 2014 začala kriminalita velmi pozvolně klesat, tudíž je vývoj téměř totožný jako vývoj v celé České republice v daném rozmezí a není nutné se touto problematikou dále hlouběji zabývat.

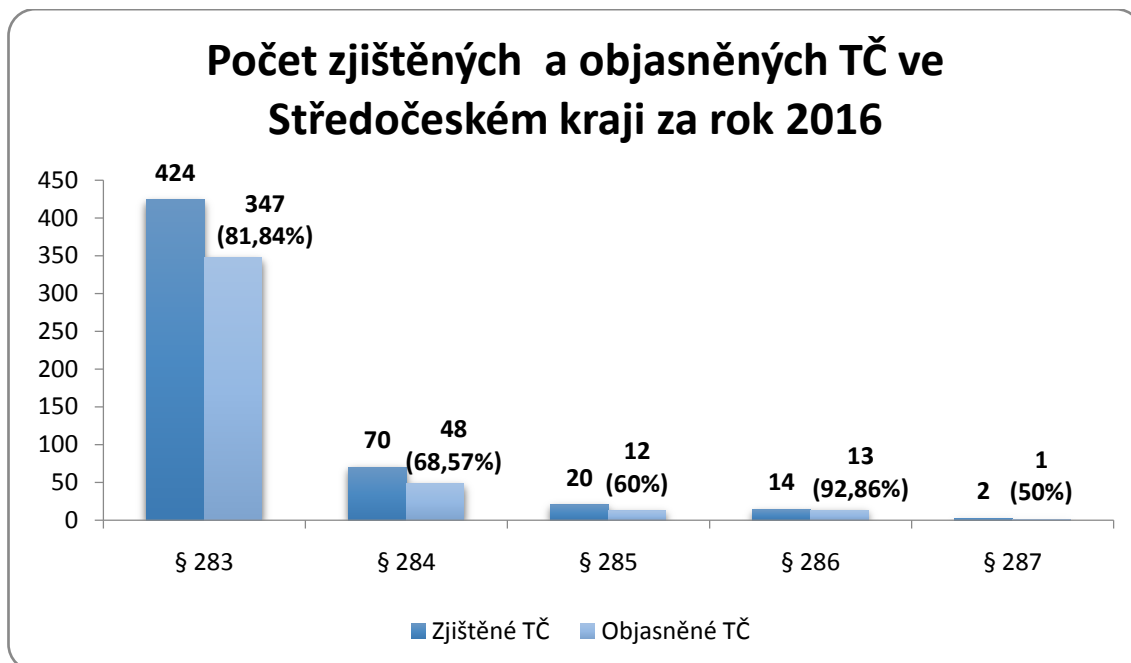
⁵¹ Statistické přehledy kriminality Policie ČR

6.2 Zjištěné a objasněné trestné činy

Graf č. 6: Počet zjištěných a objasněných TČ v České republice za rok 2016⁵²

Graf č. 7: Počet zjištěných a objasněných TČ ve Středočeském kraji za rok 2016⁵³

⁵² Statistické přehledy kriminality Policie ČR

⁵³ Statistické přehledy kriminality Policie ČR

Z grafu č. 3 a 4 lze vyčíst počet zjištěných a objasněných trestných činů v České republice i Středočeském kraji za rok 2016. U sloupce objasněné trestné činy je uvedená hodnota objasněnosti i v procentuálním vyjádření z čehož je pak lépe čitelná míra úspěšnosti policistů (kriminalistů) při řešení této problematiky. Nejvíce vyskytovaným trestným činem jak v celé České republice, tak i ve Středočeském kraji je § 283 – Nedovolená výroba a jiné nakládání s omamnými a psychotropními látkami a s jedy a dalším hodně vyskytovaným je § 284 – Přechovávání omamné a psychotropní látky a jedu. Velký výskyt trestného činu Nedovolená výroba a jiné nakládání s omamnými a psychotropními látkami a s jedy může být zapříčiněn snadnou dostupností látek, potřebných pro výrobu omamných a psychotropních látek nebo snadná dostupnost těchto látek. Největší míra objasněnosti v ČR je viditelná u § 287 a § 283 a u Středočeského kraje jsou to § 286 a § 283.

Tabulka č. 3: Porovnání objasněnosti v České republice a Středočeském kraji

§ TZ	Česká republika	Středočeský kraj	Rozdíl v objasněnosti
283	86,72%	81,84%	Větší o 4,88%
284	73,58%	68,57%	Větší o 5,01%
285	50,62%	60%	Menší o 9,38%
286	70,03%	92,86%	Menší o 22,83%
287	82,61%	50%	Větší o 32,61%

Vlastní zpracování za využití statistických dat kriminality Policie ČR.

V tabulce č. 3 je porovnání míry objasněnosti v České republice a Středočeském kraji, kdy porovnána byla Česká republika ve vztahu ke Středočeskému kraji. Z uvedených dat je zřejmé, že míra objasněnosti u paragrafů 283 – 285 je míra objasněnosti téměř totožná. U paragrafů 286 a 287 je míra objasněnosti trochu rozdílná, ale ne na tolik, že by bylo potřeba se touto problematikou dále hlouběji zabývat.

6.3 Index zatíženosti obyvatelstva

Tabulka č. 4: Index zatíženosti obyvatel drogovou kriminalitou v České republice a Středočeském kraji za rok 2016.⁵⁴

Jednotlivé TČ za rok 2016	Česká republika		Středočeský kraj		Porovnání ČR a Stř. kraje
	Počet TČ	Index zatíženosti	Počet TČ	Index zatíženosti	
Nedovolená výroba a jiné nakládání s OPL a s jedy	4225	40,03	424	31,67	8,36
Přechování OPL a jedu	689	6,53	70	5,22	1,31
Nedovolené pěstování rostlin obsahujících OPL	162	1,53	20	1,49	0,04
Výroba a držení předmětu k nedovolené výrobě OPL a jedu	121	1,15	14	1,05	0,1
Šíření toxikomanie	46	0,44	2	0,15	0,29
Celkem	5243	49,68	530	39,58	10,1

Index zatíženosti byl počítán pomocí vzorce (počet skutků/počet obyvatel na daném území)*100 000, kdy pro celou Českou republiku bylo počítáno s počtem obyvatel 10 553 800 a pro Středočeský kraj 1 338 982. Z výsledků je značné, že Středočeský kraj je zatížen drogovou kriminalitou méně než území celé České republiky. Kdy nejmenší míra zatíženosti Středočeského kraje proti celé České republice je u trestného činu Nedovolená výroba a jiné nakládání s OPL a s jedy a naopak nejmenší rozdíl mezi mírou zatíženosti je u trestného činu Nedovolené pěstování rostlin obsahujících OPL.

Nižší index zatíženosti Středočeského kraje oproti celé České republice je určitě příznivá informace, která může být zapříčiněna hned několika faktory. Jedním z mnoha

⁵⁴ Statistické přehledy kriminality Policie ČR

faktorů může být i fakt, že většina obyvatel Středočeského kraje dojíždí za prací do větších měst mimo právě zmiňované Střední Čechy, v tomto případě se může jednat hlavně o města jako je hlavní město Praha, Plzeň, České Budějovice, apod. Kam lidé dojíždí za prací, páchat kriminalitu a kde je určitě i lepší dostupnost všech možných druhů drog, zároveň pokud se budeme bavit o prodeji drog, je zde menší pravděpodobnost toho, že bude pachatel například chycen přímo při prodeji a dopaden.

7 Výsledky analýzy řízených rozhovorů

Hlavním cílem řízených rozhovorů je zjistit, jaké by mohly být účinnější formy řešení drogové problematiky. Vedlejšími cíli rozhovorů je zjistit dostupnost drog v dnešní době, „motivaci“ lidí k užívání drog a další. Na rozhovor odpovídali zaměstnanci Policie ČR a příslušník Městské Policie Příbram. Dva ze tří dotazovaných souhlasili se zveřejněním svého jména v této práci.

7.1 Rozhovor č. 1

Na první rozhovor odpovídal Vojtěch Kos, zaměstnanec Zásahové jednotky Policie ČR.

1) Jak dlouho jste zaměstnancem Policie ČR, případně zaměstnancem přímo na Vaší pozici/Vašem pracovišti?

„U Policie ČR pracuji od září 2006. Do května roku 2013 jsem pracoval jako příslušník Oddělení hlídkové služby v Příbrami (linka tísňového volání 158). V červnu jsem nastoupil do služby k Zásahové jednotce Policie ČR Středočeského kraje se sídlem v Praze. Zde pracuji až doposud.“

2) Co přesně je náplní práce ve Vašem útvaru?

„Útvar, u kterého pracuji, je jednou ze dvou speciálních jednotek bojujících proti nebezpečné organizované zločinecké činnosti (ZJ a URN). Jako takový je útvar využíván většinou celorepublikovými útvary (NPC, NCOZ, SKPV) k přímému zatýkání pachatelů zvláště závažné organizované trestné činnosti, kteří jsou označeni jako nebezpeční pachatelé. Jedná se většinou o ozbrojené osoby páchající na úrovni organizovaných skupin trestnou činností poli drogové problematiky, obchodování s tzv. „bílým masem“, dále o vrahy,

osoby páchající ozbrojená loupežná přepadení a závažnou násilnou trestnou činnost. Toto se děje na úrovni mezinárodní spolupráce. Dále náš útvar zasahuje proti únoscům, osobám držícím rukojmí, teroristům, osobám nelegálně obchodujícími se zbraněmi apod. ”

3) Jaký je Váš názor na dostupnost drog v dnešní době?

„Dle mého názoru je dostupnost drog poměrně značná. Obzvláště měkké drogy jako marihuana. Velmi rozšířené jsou i taneční drogy (extáze) a také pervitin. Tvrdé drogy jako heroin či kokain jsou záležitostí menšího množství uživatelů (silní feťáci, movitá klientela, tzv. zlatá mládež). O to jsou však nebezpečnější. Závislost na tyto drogy může vzniknout po jedné až třech dávkách.”

4) Co se týče typologie pachatelů, které osoby se nejčastěji dané problematiky dopouští? Jedná se spíše o ženy či muže a jakého věku?

„Z hlediska drogové problematiky se na úrovni marihuany setkáváme zejména s pachateli vietnamské národnosti, u pervitinu jde o skupiny „bílých” i „rómských” pachatelů. V případě tvrdých drog toto většinou zasahuje do mezinárodní problematiky, kde se jako kurýři objevují osoby pocházející z Afghánistánu a Pákistánu nebo jihoamerické národnosti. Tito jsou zde napojeni na vysoce organizované gengy (mafii) zabývající se obchodováním s tvrdými drogami. ”

5) Co podle Vás vede lidi k užívání drog? A co všechno jsou ochotni podstoupit/obětovat proto, aby drogu získali?

„Pro spoustu uživatelů začíná droga jako „zpestření“ všední nudy, nebo forma rebelie (obzvláště konzumace drog osobami mladistvými či dokonce mladšími 15-ti let), pro jiného je to únik od jeho problémů, které nedokáže lidsky řešit. Jde většinou o konzumenty marihuany, popřípadě tanečních drog. Někteří z nich dále přecházejí na pervitin. Určité množství pak končí závislostí na tvrdých drogách. Velmi rozšířená je konzumace drog i v okruhu KZO (kriminálně zavadové osoby), jako jsou zloději, vykradači aut a domů, drobní

„přepadávači“. Spousta z nich se na dráhu zločinu dostává i právě díky závislosti na drogách, kdy finanční náročnost tohoto „koníčku“ je donutí obstarávat si prostředky k jejich nákupu formou páchaní majetkové trestné činnosti.”

6) S jakou drogou se ve Středočeském kraji (na Příbramsku) nejvíce setkáváte?

„Nemohu se vyjádřit přímo k Příbrami, ale naše jednotka většinou provádí zadržování pachatelů obchodujících s marihuanou a pervitinem. Procento akcí vedených proti organizovaným skupinám obchodujících s tvrdými drogami (heroin, kokain) není tak veliké. Důvodem je i propracovanost jejich postupů a složitost vyšetřování a odhalování této kriminality.”

7) Páchají drogovou kriminalitu spíše jedinci nebo organizované skupiny?

„Tuto činnost páchají jak jedinci (mladík pěstující u rodičů ve skleníku marihuanu a následně jí prodávající ve škole svým spolužákům), tak i organizované skupiny. V podstatě se dá říci, že čím složitější je drogu vyrobit nebo dovézt do ČR, tím je skupina organizovanější. Uvařit dávku pervitinu není úplně sranda, je k tomu třeba jak znalostí z chemie, tak i možnost obstarání potřebných chemikálií a složek (tzv. prekursorů) k jeho výrobě, plus samotné tech. zařízení - varna. Zde se jedná o skupiny 2, 3 i více osob, které toto provádí (většinou tzv. lokální výrobci a distributoři), až po rozvětvenou síť pachatelů obchodujících s touto drogou ve velkém na mezinárodní úrovni. ČR je nyní jedním z největších dodavatelů pervitinu například do příhraničních oblastí Německa. Prekursory k nám zase naopak ve velkém množství směřují z Polska.”

8) Jaký TČ v souvislosti s drogovou kriminalitou je ve Středočeském kraji (na Příbramsku) nejvíce rozšířený nebo se kterým se v poslední době nejčastěji setkáváte?

„TČ související s drogovou problematikou jsou obsaženy v zákoně č. 40/2009 Sb., trestní zákoník, konkrétně v hlavě VII, kde jsou uvedeny trestné činy obecně nebezpečné. U drog jde o § 283,284,285,286 a 287. Těmito paragrafy jsou postiženy jak nedovolená výroba OPL (omamné a psychotropní

látky), tak jejich přechovávání, případně pěstování rostlin obsahujících OPL, ale i výroba držení předmětů sloužících k výrobě OPL. § 287 postihuje tzv. šíření toxikomanie.”

9) Je podle Vás něco co by se mělo změnit v právní úpravě drogové problematiky?

„Můj názor je zpřísnění trestů pro pachatele této kriminality, obzvláště pak recidivisty či organizované skupiny. Je smutné, když znám pachatele této „činnosti“, které jsem za dobu působení u ZJ zatýkal již 3x až 4x. Jsou to osoby dodávající drogy mládeži a dětem a tresty jsou dle mého názoru směšné.”

10) Kolik případů spojených s drogovou kriminalitou ročně řešíte?

„Naše jednotka se v průběhu roku podílí na zadržení pachatelů drogové kriminality v několika desítkách případů, jde ale o akce převážně celorepublikové.”

7.2 Rozhovor č. 2

Druhý vedený rozhovor, byl proveden s příslušníkem Městské Policie v Příbrami.

1) Jak dlouho jste zaměstnancem Policie ČR, případně zaměstnancem přímo na Vaší pozici/Vašem pracovišti?

„Na své současné pozici, tedy strážník MP jsem přes dva roky.”

2) Jaký je Váš názor na dostupnost drog v dnešní době?

„Pokud se budeme bavit o nelegálních drogách, tak hodně záleží přímo na druhu drogy. Snáze se seženou tzv. lehčí drogy a to především marihuana, lysohlávky nebo extáze. Právě tyto jmenované jsou pro konzumenty více lákavé z důvodu nižších pořizovacích nákladů, kdy v případě lysohlávek mohou být náklady i nulové.”

- 3) Co se týče typologie pachatelů, které osoby se nejčastěji dané problematiky dopouští? Jedná se spíše o ženy či muže a jakého věku?**

„Mohu mluvit pouze z vlastní zkušenosti, ale řekl bych, že tato problematika se týká převážně mužů, i když ženy nebyvají žádnou zvláštní výjimkou. Pokud zde mluvíme o častějších uživatelích drog, jedná se převážně o osoby na okraji společnosti.“

- 4) Co podle Vás vede lidi k užívání drog? A co všechno jsou ochotni podstoupit/obětovat proto, aby drogu získali?**

„Na začátku je to nejspíš touha vyzkoušet něco nového, poté to může být útek od reality, od světa, který je pro ně příliš těžký a nakonec závislost. Záleží poté, v jakém stadiu závislosti se osoba nachází. Začíná to drobnou majetkovou trestnou činností, která se stupňuje. A pokud je daná osoba pod vlivem drogy, tak může udělat opravdu cokoliv.“

- 5) S jakou drogou se ve Středočeském kraji (na Příbramsku) nejvíce setkáváte?**

„Jako strážník MP se přímo s drogami většinou neseťkávám, spíše až s osobami pod jejich vlivem. Nejčastěji se jedná ale o osoby pod vlivem alkoholu nebo marihuany. Občas vypomáháme se zvládnutím pacientů pod vlivem drogy nebo jiné návykové látky na ONP, kterou látku má ale daný člověk v sobě většinou určí až rozbor krve. Zažil jsem i případy, kdy člověk měl v sobě směs čtyř různých látek. Dále se jako strážník setkávám s použitým injekčním materiálem, kdy použitou injekci umístíme do speciální nádoby, která se pak odevzdává k likvidaci.“

- 6) Jaký TČ v souvislosti s drogovou kriminalitou je ve Středočeském kraji (na Příbramsku) nejvíce rozšířený nebo se kterým se v poslední době nejčastěji setkáváte?**

„Obecní policie TČ neřeší, ale můj osobní názor je, že jeden z častých TČ je řízení pod vlivem návykové látky, ve stavu vylučujícím způsobilost.“

7) Je podle Vás něco co by se mělo změnit v právní úpravě drogové problematiky?

„Jediné co mě napadá, tak zpřísnit postihy za uvedené jednání. Protože právě zvýšení trestů by mohlo napomoci k zamezení opětovného páčání, nebo alespoň k jejímu zmírnění. Některé tresty jsou opravdu nízké.”

8) Dopouští se TČ v souvislosti s drogovou kriminalitou na Příbramsku spíše lidé, kteří už potrestáni byli, nebo přibývá spíše stále nových pachatelů?

„K žádné takové statistice bohužel přístup nemám. Co se týká mé vlastní zkušenosti, osoby, o kterých je nám známo, že drogy pravidelně konzumují, potkáváme opakovaně při páčání přestupků, ať už na úseku majetku nebo veřejného pořádku.”

9) Můžete prosím uvést nějaké formy prevence, které využíváte v oblasti drogové kriminality.

„MP Příbram pořádá pravidelně přednášky na základních školách, ve kterých se dané problematice také věnuje.”

10) Jaká forma prevence je podle Vás nejúčinnější.

„Podle mého je nejlepší začít informovat o problematice drog už od útlého věku ze strany rodičů, protože právě v tomto věku může vše začít.”

11) Co by se podle Vás mělo v boji proti drogové kriminalitě změnit, zlepšit?

„Já bych určitě zvýšil počet dobrovolníků, kteří například pomáhají závislým, rozdávají injekční stříkačky a zvýšil počet preventivních přednášek a rozšířil je i po středních školách.”

12) Pokud máte nějaký zajímavý/kuriózní případ, který jste řešil v souvislosti s drogovou kriminalitou, prosím uveďte.

„Ve většině případů jsou osoby pod vlivem drog nebezpečné sobě nebo svému okolí. Na jeden z těch veselejších případů si ale vzpomínám. Jeden mladý muž vystoupil na autobusové zastávce, začal se obnažovat, běžel přes celé město

na plavecký stadion, tam běhal nahý okolo bazénu a křičel, že hledá vodu. Strážníci muže uklidnili, a převezli na ONP.”

7.3 Rozhovor č. 3

Třetí rozhovor byl proveden se zaměstnancem územního odboru Příbram, specialistou přes drogovou problematiku – kriminalista Milan Kocík.

- 1) Jak dlouho jste zaměstnancem Policie ČR, případně zaměstnancem přímo na Vaší pozici/Vašem pracovišti?**

„Od roku 2006 u Policie ČR a od roku 2008 na drogové problematice.”

- 2) Jaký je Váš názor na dostupnost drog v dnešní době?**

„V dnešní době není problém sehnat téměř jakoukoliv drogu. Dostupnost se stále zvyšuje. Proto nevidím problém v dostupnosti.”

- 3) Co se týče typologie pachatelů, které osoby se nejčastěji dané problematiky dopouští? Jedná se spíše o ženy či muže a jakého věku?**

„Určitě ani jedno pohlaví nepřevládá, jedná se o muže i ženy a to v jakémkoli věku. Nedá se to přesně určit. Setkal jsem se i s narkomanem, kterému bylo pouhých 12 let, ale i se šedesátiletým. Nejčastěji přijdou budoucí uživatelé do styku s drogami kolem patnáctého roku. Obecně by se dalo říci, že většina uživatelů je v rozmezí 18-35 let, ale je to opravdu jen zjednodušeně uvedeno.”

- 4) Co podle Vás vede lidi k užívání drog? A co všechno jsou ochotni podstoupit/obětovat proto, aby drogu získali?**

„Počátky užívání drogy jsou ve většině případů zvědavost, snaha vyzkoušet něco nového, je zřetelný silný vliv společenské skupiny, ve které se jedinec nachází. Výjimkou například nejsou ani případy, kdy jeden z partnerů začne užívat drogy, aby tomu druhému ukázal, že s tím lze přestat (nevím, že by

se to kdy povedlo). Co jsou schopni uživatelé obětovat proto, aby získali drogu je závislé na tom v jakém stadiu užívání se uživatele nachází. Dlouhodobé užívání vede k vyčerpání finančních rezerv jedince, závislost jim neumožňuje vykonávat zaměstnání, jediné východisko je kriminální jednání. Vše je také závislé na užívané látce, její ceně, dostupnosti a jejích účinků. Fyzická závislost, kterou vytváří například užívání heroínu nutí uživatele k nekontrolovanému jednání, touha sehnat prostředky na drogu je opravdu velká.”

5) S jakou drogou se ve Středočeském kraji (na Příbramsku) nejvíce setkáváte?

„Nejvíce se setkáváme samozřejmě s marihuanou, dále také ale velmi často s metamfetaminem (pervitin).”

6) Páchají drogovou kriminalitu spíše jedinci nebo organizované skupiny?

„Pouliční prodej koncovým konzumentům obstarávají spíše jedinci. Samotnou výrobou se ve většině případů zabývají organizované skupiny.”

7) Jaký TČ v souvislosti s drogovou kriminalitou je ve Středočeském kraji (na Příbramsku) nejvíce rozšířený nebo se kterým poslední době nejčastěji setkáváte?

„Jedná se zejména o majetkovou trestnou činnost, jako jsou krádeže vloupáním.”

8) Je podle Vás něco co by se mělo změnit v právní úpravě drogové problematiky?

„Asi by toho bylo více, napadá mě například rychlejší legislativní reakce na výskyt nových drog nebo situace, kdy samotné užívání drog není postižitelné na úrovni trestního zákoníku. Trestná je pouze distribuce (zjednodušeně řečeno).”

9) Dopouští se TČ v souvislosti s drogovou kriminalitou na Příbramsku spíše lidé, kteří už potrestáni byli, nebo přibývá spíše stále nových pachatelů?

„Přibývají noví pachatelé a Ti staří v drtivé většině trestnou činnost opakují.“

10) Kolik případů spojených s drogovou problematikou ročně přibližně řešíte?

„Odhadem by se dalo říci, že drogy se v různých souvislostech projevují v 60 procentech všech případů.“

11) Můžete prosím uvést nějaké formy prevence, které Policie ČR využívá v oblasti drogové kriminality.

„Přednášky na školách, seznamování veřejnosti, media – bulletin NPC.“

12) Jaká forma prevence je podle Vás nejúčinnější.

„Všichni vědí, že drogy jsou špatné a jejich užívání je nežádoucí (jednoduše řečeno) a s ohledem na svou praxi nejsem schopen určit jaká forma prevence je nejúčinnější, nezaznamenal jsem zatím žádný zásadní vliv některé z forem. Osobně si myslím, že nejúčinnější prevence je cílená na skupinu, která se s drogou dosud nesečkala a konfrontaci s drogou teprve bude vystavena, tedy žáci posledních ročníků základních škol (tedy primární prevence). V úvahu bych však bral i odpovídající prevenci u nižších ročníků.“

13) Co by se podle Vás mělo v boji proti drogové kriminalitě změnit, zlepšit?

„Zjednodušit procesní postupy orgánů činných v trestním řízení.“

14) Pokud máte nějaký zajímavý/kuriózní případ, který jste řešil v souvislosti s drogovou kriminalitou, prosím uveďte.

„Bohužel všechny případy, i ty kuriózní, stále podléhají zákonnému omezení co do šíření informací o nich. Snad jen že jsme řešili dealera pervitinu – pani 83 let, v jiném případě nám drogy převáželi přímo v sanitním nebo třeba pohřebním voze.“

7.4 Shrnutí

Ze všech získaných rozhovorů je zřejmé, že nejčastěji vyskytovanou drogou na území Středočeského kraje je marihuana a pervitin (v příloze č. 1 jsou pak znázorněny odhalené varny pervitinu a pěstírny marihuany za rok 2016). Obstarání drogy v dnešní době není žádný problém, protože dostupnost drog je velmi snadná. Dále z provedených rozhovorů vyplývá, že jako prevence jak ze strany státních policistů, tak i městských jsou přednášky na školách, především základních, dále pak středních a informovanost, ze strany médií. Z čehož lze i říci, že neúčinnější formou poté je informovanost už od nízkého věku, tedy dětí předškolního nebo nízkého školního věku. Nedá se však přesně říci, kdo se nejvíce trestných činů dopouští, protože se toho dopouštějí jak muži, ženy, mladiství, zřídka i nezletilí a poměrně velký výskyt mezi všemi pachateli má i skupina recidivistů. Co se týče legislativy, nebylo by od věci více se věnovat výskytu nových drog nebo zrychlení celého soudního procesu.

8 Navržená opatření

Navrhnout opatření, která zamezí vzniku drogové kriminality nebo užívání drog nebo aspoň tyto problémy zmírní, není vůbec lehké. Každopádně ze všech získaných informací, tedy studia literatury, analýzy statistických dat kriminality a analýzy informací získaných ze řízených rozhovorů, by se s opatřeními proti této problematice mělo začínat už od dětství (dítě předškolního věku), protože právě v tomto věku u dětí dochází k rozvoji hlavně psychickému a dle mého názoru pokud už tady je něco zanedbáno, těžko se to pak napравuje/dohání. Obrovský vliv na to všechno mají samozřejmě i rodiče dítěte, pokud se rodiče dítěti dostatečně nevěnují nebo dokonce oni sami jsou nějakým způsobem na alkoholu/drogách závislí nebo u nich dochází i k občasné konzumaci marihuany. Dítě toto všechno vnímá a v budoucnu ho jeho vývoj může táhnout tímto směrem zkoušet nové, zakázané věci. Obrovský vliv na to všechno může mít postupem času i parta jak už na základní nebo střední škole, které se jedinec chytne nebo do které zapadne. Právě pokud je v nějaké partě z prvopočátku přítomen byť i jen alkohol, může se přidat marihuana nebo taneční droga, což bývají nejčastější drogy u dnešní mládeže, a vzniká tím tzv. spouštěč k dalším drogám nebo drogové kriminalitě jako takové. **Jako první opatření navrhuji zajistit vyšší informovanost mladých lidí o této problematice.** Prevenci u tohoto věkového rozmezí lze podpořit i přednáškami (besedami) ve školách – základních, speciálních, praktických i středních.

Pro větší účinnost bych zavedla besedy s lidmi, (pokud by někteří byli ochotni říct otevřeně na veřejnosti svůj příběh) kteří si nějakou drogovou závislostí prošli a to včetně léčby v nějakém centru nebo léčebně, protože právě vidět, co drogy mohou z člověka udělat, je ten největší „odstrašující příklad”.

Další opatření by mělo jak je i z rozhovorů jasné nastat ve **zprůsnění trestů** v TZ a zprůsnění trestů i u mládeže. Zprůsnění trestů v TZ by mělo nastat z důvodu, že díky nízkým trestům se pachatelé dostanou v celkem krátké době z výkonu trestu a tím pak dochází k recidivě. Jak je z analýzy jasné, nejvíce vyskytovaným trestným činem je Nedovolená výroba a jiné nakládání s omamnými a psychotropními látkami a s jedy, právě tady stojí za zamyšlení zprůsnění trestu.

U drogově závislých by pak mělo docházet k **větší informovanosti o možnostech léčby, zvýšení počtu terénních pracovníků**, kteří by mohli závislé informovat, nabízet jim pomoc a případně rozdávat injekční stříkačky, aby v případě užívání tvrdých drog nedocházelo k šíření viru HIV.

Dále pak je velmi rozsáhlá drogová kriminalita, při které působí jedinci, ale spíše se jedná o organizované skupiny, které bývají dost často vietnamského původu nebo jsou propojené se zahraničím, to je další z velmi závažných problémů. Protože přece jen dopadnout organizovaný zločin, který většinou bývá opravdu propracovaný, je velmi těžké, nejspíše by stálo za zvážení **navýšení počtu pracovníků, kteří by se soustředili právě jen na organizovaný zločin**. I přesto, že v současné době takový útvar funguje, úspěšnost zatím není tak vysoká, jako by se asi předpokládalo, proto bych navýšila počty pracovníků právě na tomto útvaru, případně počet psů, kteří jsou na odhalování drog speciálně vycvičeni, případně navýšení prostředků nebo nějakého speciálního vybavení, které je určeno právě pro řešení těchto případů.

Závěr

Celá práce měla za cíl zjistit a objasnit příčiny vzniku drogové kriminality a zjistit, které osoby spjaté s drogovou kriminalitou se nejčastěji drogových trestných činů dopouští. Dalším cílem bylo zjistit, disproporce v četnosti a složení drogových trestných činů v ČR v porovnání se Středočeským krajem. Posledním cílem celé práce bylo zjistit názory policistů na možnosti účinnějšího řešení drogové problematiky a poté ze zjištěných informací, vlastního uvážení a pomocí literatury navrhnout opatření.

První cíl byl naplněn pomocí analýzy informací získaných z dostupné odborné literatury, odborných internetových článků a informací získaných ze stránek Policie ČR a Národní protidrogové centrály. V teoretické části byla dále nastíněna historie drogové kriminality a rozbor skutkových podstat jednotlivých trestných činů z TZ, týkajících se dané problematiky, toho bylo docíleno pomocí vlastních poznatků z hodin trestního práva a dále odborné literatury.

Typologie pachatelů byla pomocí literatury vysvětlena a pomocí dat ze Statistik Policie ČR zaznamenána do tabulky, díky čemuž pak byla popsána typologie pachatelů za loňský rok. Zjištěn byl fakt, že největší počet pachatelů v loňském roce byli recidivisté a to zhruba polovina z celkového počtu.

Praktická část pak pomocí několika grafů a tabulek, které byly opět sestavené ze Statistik kriminality Policie ČR, znázornila vývoj v rozmezí let 2008-2016. Kdy bylo zjištěno, že od roku 2008 do roku 2014 docházelo k poměrně velkému vzrůstu kriminality, jak na území Středních Čech, tak i celém území republiky a od roku 2014 do současnosti, dochází k mírnému poklesu. Popsala počet zjištěných a objasněných trestných činů na obou územích, kterými se práce zabývá a pomocí tabulky byl zobrazen rozdíl mezi objasněností u jednotlivých trestných činů v porovnání Česká republika versus Středočeský kraj. Dále pak pomocí indexu zatíženosti, bylo zjištěno, že Česká republika je zatížena kriminalitou více, než samotný Středočeský kraj.

Další součástí praktické části byli tři rozhovory, které poskytli dva příslušníci Policie ČR a jeden příslušník Městské Policie. Dotazování byli hned na několik otázek týkajících se drogové problematiky, právní úpravy i otázek ohledně prevence. Z rozhovorů ve stručnosti lze vyvodit, že nejčastější drogou vyskytovanou na území Středočeského kraje je určitě marihuana a pervitin a není divu, protože podle všech dotazovaných, je dostupnost drog v dnešní době opravdu velká a obstarat si drogu je snadné. Dalším důležitým faktem z rozhovorů určitě je informace, že by bylo určitě dobré zamyslet se nad častějším řešením právní legislativy co se týče trestných činů které jsou spojené s drogovou problematikou (tzn. zpřísnění některých trestů nebo pokud přijde nová droga, zahrnout ji do TZ). Poslední poměrně důležitá informace je prevence, která by měla být určitě prováděna již od nízkého věku (předškolního, školního).

Poslední kapitola navržená opatření se zabývala opatřeními, která by měla přispět k předcházení drogové kriminality nebo k jejímu zmírnění. Pomocí všech získaných informací, odborné literatury, analýz statistických dat kriminality a informací, které jsem získala z řízených rozhovorů, pak byla navržena opatření, které jsem považovala dle mého názoru za nejdůležitější. Za ty nejpodstatnější považuji zajištění větší informovanosti u mladých lidí o problematice drog, zpřísnění trestů za trestné činy spojené s drogovou kriminalitou, zvýšení počtu terénních pracovníků, zajistit větší informovanost pro závislé o možnostech léčby své závislosti a v poslední řadě navýšit počet pracovníků, kteří by se soustředili pouze na organizovaný zločin.

Seznam použitých zdrojů

Literární zdroje

1. GANERI, A. *Drogy, od extáze k agonii*. Ueberreuter Print, spol. s. r. o., 2001. 152 s. ISBN 80-86299-70-8.
2. HEJDA, J. *Kriminologické, trestně právní a kriminalistické aspekty drogového problému v ČR a jeho řešení*. Jindřichův Hradec : RAIN reklamní agentura s. r. o., 2000. 150 s. ISBN 80-245-0080-9.
3. HOLCR, K. a kol. *Kriminológia*. 1. Vyd. Praha: Leges, 2008. 404 s. ISBN 978-80-8078-206-1.
4. KALINA, K. A KOL. *Drogy a drogové závislosti*. Ústav vlády České republiky. 2003. 318 s. ISBN 80-86734-05-6.
5. LAUNER, A. *Slangové výrazy pro drogy*. Knihkupectví Academia, 2001. 164 s. ISBN 80-200-0896-9.
6. MARTIN, A. *Smoke signals*. Sorribnes. 2013, 528 s. ISBN: 978-1439102619.
7. NEDVĚDOVÁ, M. *PŘIJÍMACÍ ZKOUŠKY NA VYSOKÉ ŠKOLY na policejní akademii*. Nakladatelství Fragment, s. r. o., 2009. 111 s. ISBN 978-80-253-0822-6.
8. NOVOTNÝ, O., ZAPLETAL, J. a kol. *Kriminologie*. 3. Vyd. Praha: ASPI – Wolters Kluwer, 2008. 527 s. ISBN 978-80-7357-377-5.
9. PETR, P., KALOVÁ, H., CHMĚLAŘOVÁ, V., ZDRAŽILOVÁ, A. *Prolegomena k farmakologii drogových závislostí*. České Budějovice, Vysoká škola evropských a regionálních studií, 2007. 61 s. ISBN 80-86708-31-4.
10. SVATOŠ, R. *KRIMINOLOGIE ve světle nového trestního zákoníku*. České Budějovice: Vysoká škola evropských a regionálních studií, o. p. s., 2010. 174 s. ISBN 978-80-86708-21-8.
11. SVATOŠ, R. *Kriminologie*. Plzeň : Aleš Čeněk, s. r. o., 2012. 284 s. ISBN 978-80-7380-389-6.
12. SZASZ, T., *Drogy: historie jedné hysterie*. Votobia, 1997. 137 s. ISBN 80-7198-201-6.

Elektronické zdroje

1. *Kriminalita s drogami spojená*. Neberte drogy ani je nezačínajte brát [online]. 2011 [cit. 2017-01-20]. Dostupné z WWW:<<http://drogy1.webnode.cz/kriminalita-s-drogami-spojena/>>.
2. Pojem a charakteristika, inovace SEBS a ASEBS [online]. 2016 [cit. 2017-01-19]. Dostupné z WWW:<<http://www.fsps.muni.cz/inovace-SEBS-ASEBS/elearning/kriminologie/charakteristika>>.
3. *Drogová poradna* [online]. 2009 [cit. 2017-01-20]. Dostupné z WWW:<<http://www.drogovaporadna.cz/stimulacni-drogy.html>>.
4. Fenmetrazin. O drogách [online]. 2017 [cit. 2017-01-20]. Dostupné z WWW:<<http://www.drogy-about.estranky.cz/clanky/stimulanty/fenmetrazin.html>>.
5. *Kanabinoidy brání růstu rakovinových buněk* [online]. Copyright legal publishing, s. r. o., 2017 [cit. 2017-01-22]. Dostupné z WWW:<<http://www.magazin-legalizace.cz/cs/articles/detail/2418-vyber-deseti-nejdulezitejsich-konopnych-studii-za-rok-2016?rubricId=4>>.
6. *THC a CBD pomáhají při léčbě demence* [online]. Copyright legal publishing, s. r. o., 2017 [cit. 2017-01-22]. Dostupné z WWW:<<http://www.magazin-legalizace.cz/cs/articles/detail/2418-vyber-deseti-nejdulezitejsich-konopnych-studii-za-rok-2016?rubricId=4>>.
7. *Encyklopedie psychotropních rostlin* [online]. Pablo Honej, 2009. [cit. 2017-01-22]. Dostupné z WWW:<<http://www.biotox.cz/enpsyro/pj3rpsi.html>>.
8. *Historie drog* [online]. Praha 2017 [cit. 2017-20-01]. Dostupné z WWW:<www.policie.cz/soubor/historie-drog-pdf.aspx>.
9. *Právo a terénní sociální práce* [online]. 2017. [cit. 26-03-2017]. Dostupné z WWW:<<http://www.clovekpravu.cz/trestni-pravo-aktualizovano-k-112012-452/trestni-pravo-hmotne-455/zvlastni-cast-jednotlive-trestne-ciny.cz>>.

Legislativní dokumenty

1. ČESKO. Zákon č. 40/2009 Sb. Trestní zákoník. In: *Sbírka zákonů. Česká republika* [online]. 2017. [2017-20-01] Dostupný z WWW: <<http://www.zakonyprolidi.cz/cs/2009-40>>.

Ostatní zdroje

Kromě výše uvedených zdrojů byly při zpracování bakalářské práce využity následující materiály:

- Statistické přehledy kriminality Policie ČR
- Národní protidrogová centrála SKPV PČR
- BARTŮŇKOVÁ, E. *Problematika osobnosti pachatele v kriminologii*, Praha. 2008, Diplomová práce
- Rozhovor s panem Vojtěchem Kosem
- Rozhovor s příslušníkem Městské Policie
- Rozhovor s kriminalistou Milanem Kocíkem
- Venkovský, E.: *Současný stav opiátové toxikomanie v ČSR*, Československá psychiatrie 3/1960, str. 167- 169, příručka Drogy – celosvětový problém.

Seznam zkratek

CNS – centrální nervová soustava

LSD – diethylamid kyseliny lysergové

MDMA – metylendioxy-N-metylamfetamin

NCOZ – národní centrála proti organizovanému zločinu

NPC – národní protidrogová centrála

OČTŘ – orgány činné v trestním řízení

OPL – omamné a psychotropní látky

SKPV – služby kriminální policie a vyšetřování

TČ – trestný čin

TZ – trestní zákoník

THC – tetrahydrocannabinol

URN – útvar rychlého nasazení

ZJ – zásahová jednotka

Seznam tabulek a grafů

Grafy

Graf č. 1 – Nástup účinku a doba trvání po požití meskalinu.

Graf č. 2 – Doba trvání euforie po požití lysohlávek.

Graf č. 3 – Nástup účinku a doba trvání po požití LSD.

Graf č. 4 – Vývoj drogové kriminality na území České republiky v letech 2008-2016.

Graf č. 5 – Vývoj drogové kriminality na území Středočeského kraje v letech 2008-2016.

Graf č. 6 – Počet zjištěných a objasněných trestných činů v České republice za rok 2016.

Graf č. 7 – Počet zjištěných a objasněných trestných činů ve Středočeském kraji za rok 2016.

Tabulky

Tabulka č. 1 – Pocity a chování jedince po požití alkoholu a při určité hladině alkoholu v krvi.

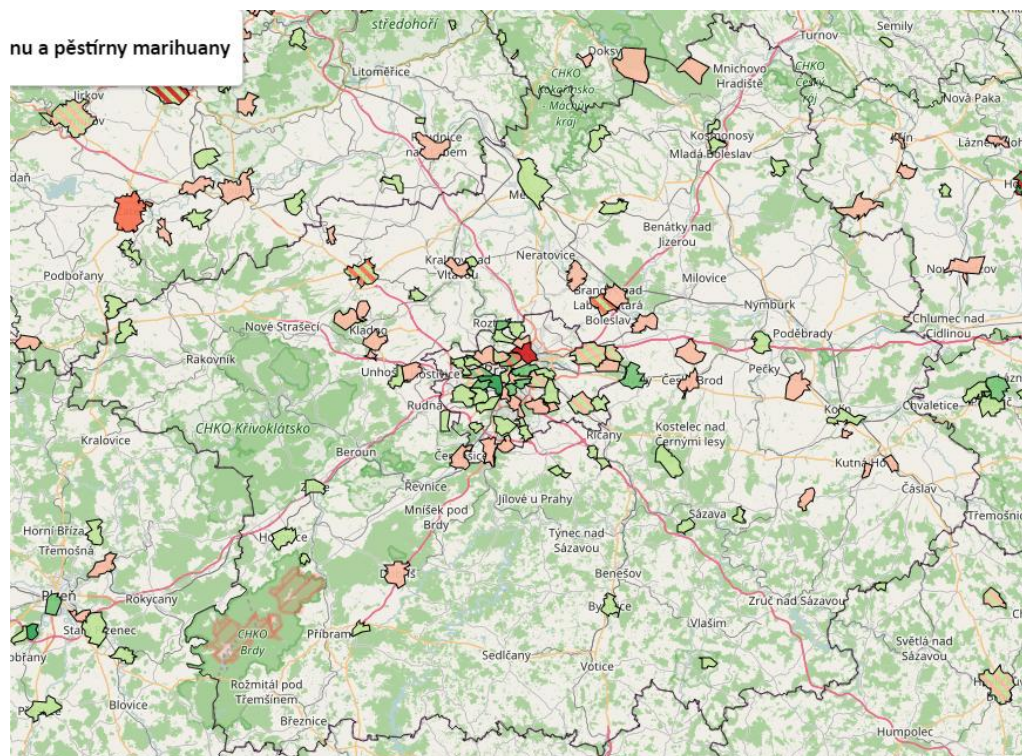
Tabulka č. 2 – Rozdělení pachatelů u vybraných TČ za rok 2016.

Tabulka č. 3 – Porovnání objasněnosti v České republice a Středočeském kraji.

Tabulka č. 4 – Index zatíženosti obyvatel drogovou kriminalitou v České republice a Středočeském kraji za rok 2016.

Přílohy

Příloha 1: Odhalené varny pervitinu a pěstírny marihuany za rok 2016 na území Středočeského kraje.⁵⁵

Vysvětlivky:

Počet varen na území obce

- 1 zajištěná varna
- 2 zajištěné varny
- 3 zajištěné varny
- 4 zajištěné varny
- 5 zajištěných varen

Počet pěstíren na území obce

- 1 zajištěná pěstírna
- 2 zajištěné pěstírny
- 3 zajištěné pěstírny
- 4 zajištěné pěstírny
- 5 zajištěných pěstíren

Ze znázorněné mapy lze vyčíst, že velký počet odhalených varen pervitinu a pěstíren marihuany se pohybuje na pomezí Středočeského kraje a hlavního města Prahy, kde jen v okolí Kladna byly v loňském roce odhaleny hned čtyři varny pervitinu a podobně tomu bylo i v Černošicích u Prahy a Brandýse nad Labem, kde policisté objevily tři varny. Největší zajištěná pěstírna pak byla v loňském roce odhalena na Mělnicku.

⁵⁵ Národní protidrogová centrála SKPV PČR

Příloha 2: Výpovědi drogově závislých a drogových poradců a kamarádů drogově závislých.

„Lidi berou éčko, aby se bavili. Když jste nezaměstnaný, musíte něco dělat. Jsme mladý, takže nemáme žádný zdravotní problémy. Je to dost nebezpečný.“⁵⁶ (šestnáctiletý uživatel extáze)

„Éčko není tak nebezpečná droga jako cigarety nebo alkohol.“⁵⁷ (drogově závislý)

„Flashbacky se mohou dostavit až do tří let po poslední dávce, zvláště pokud jste ve stresu. Jeden z mých klientů přestal užívat LSD a našel si práci v domově důchodců. Jednu noc – byly to dva roky poté, co přestal s LSD – ho probudil požární poplach. Když vyběhl na požární schodiště, aby starým lidem pomohl do bezpečí, zdálo se mu najednou, že hoří celé poschodí. Skočil přes zábradlí a vážně se při tom zranil.“⁵⁸ (drogový poradce)

„Můj kamarád si kdysi vzal pár halucinogenních houbiček a měl opravdu špatný trip. Brečel, třásl se strachem ... a já jsem ho musel uklidňovat. Stejně to ale nedokážu pochopit – trip a houbičky jsou dvě drogy, který bych si nikdy nevzal. Nedokázal bych se vyrovnat s halucinacema.“⁵⁹ (patnáctiletý)

„Někteří berou drogy jen proto, že to dělají lidi v jejich okolí. Pokud berou drogy všichni vaši přátelé, je opravdu těžké říct NE.“⁶⁰ (Samanta, 15 let)

„Nemyslel jsem si, že by se to mohlo stát mně. Zprvu jsem vůbec neměl v úmyslu zaplést se s drogama. A taky jsem neměl v úmyslu skončit jako kriminálník, ale nakonec se mi povedlo obojí.“⁶¹ (šestnáctiletý narkoman)

„ Pokud by měla být marihuana legalizována, muselo by být zavedeno licenční řízení, musela by se zavést kontrola kvality a také připravit informační kampaň...“⁶² (protidrogový pracovník)

⁵⁶ GANERI, A. *Drogy, od extáze k agonii*. Ueberreuter Print, spol. s. r. o., 2001. s. 30.

⁵⁷ GANERI, A. *Drogy, od extáze k agonii*. Ueberreuter Print, spol. s. r. o., 2001. s. 31.

⁵⁸ GANERI, A. *Drogy, od extáze k agonii*. Ueberreuter Print, spol. s. r. o., 2001. s. 42.

⁵⁹ GANERI, A. *Drogy, od extáze k agonii*. Ueberreuter Print, spol. s. r. o., 2001. s. 43.

⁶⁰ GANERI, A. *Drogy, od extáze k agonii*. Ueberreuter Print, spol. s. r. o., 2001. s. 65.

⁶¹ GANERI, A. *Drogy, od extáze k agonii*. Ueberreuter Print, spol. s. r. o., 2001. s. 81.

⁶² GANERI, A. *Drogy, od extáze k agonii*. Ueberreuter Print, spol. s. r. o., 2001. s. 86.